SIRADIŞI

Irmak Lisesi Dergi Kulübü Yayınıdır. Sayı: 11

AH, GÜZEL İSTANBUL...

DOSYA KONUSU: SIRADIŞI DERGİMİZ İÇİN - MOR SALKIMLARIN BAŞ DÖNDÜREN KOKUSU VE BÜLBÜL SESLERİ - İSTANBUL'UM - ÇOCUKLUĞUMUN KUZGUNCUK'U - SEBEPLERİM VAR, İSTANBUL GİBİ - BYZANTION / NOVA ROMA / KONSTANTINOPOLIS / İSTANBUL - YEDİ TEPE İSTANBUL - HÜZNÜN BAŞKENTİ İSTANBUL - İSTANBUL ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER - KIZ KULESİ HİKÂYELERİ - İSTANBUL DEYİNCE - İSTANBUL'A DAİR DENEMELER - İSTANBUL KİTAPLARI - BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

YAZMANIN İNSAN RUHUNA ETKİSİ - MASKELER - MELANKOLİ - ÖZGÜRLÜĞÜ ARAMAK - ESARETİN BEDELİ - SIDDHARTHA: BİR ARAYIŞIN ROMANI - YALNIZCA YALNIZLIK - ADADA GÜN BATIMI - KORKULARIMIZ SINIRLARIMIZDIR - THE MOTEL ACCIDENT - THE OUTSIDERS

SIRADIŞI

Ocak 2018 Sayı: 11

İmtiyaz Sahibi
Irmak Okulları Adına;

Nazan FETTAHOĞLU
Kurumlar Koordinatörü

Metin YOLERİ
Ortaokul - Lise Müdürü

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Metin YOLERİ

Editör
Selin TENGİZ
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Oya PEKER GÜLER
Coğrafya Öğretmeni

Yazı Kurulu
Ada ÖZTÜRK 11 B
Azra ULU 11 A
Sude FETTAHOĞLU 11 A
Mısra MURATHANOĞLU 11 B
Özgün Can ORHAN 9 A
Selin NARTER 9 A
Ece ÖZTURGUT 9 A
Emir ŞAHSUVAROĞLU 9 A

Dergi ve Kapak Tasarımı
Sedef ULUĞ
Görsel Tasarım Uzmanı

İÇİNDEKİLER

OKUL MÜDÜRÜMÜZDEN - Metin YOLERİ	3
SIRADIŞI DERGİMİZ İÇİN - Erdem BEKTAŞ	5
MOR SALKIMLARIN BAŞ DÖNDÜREN KOKUSU VE BÜLBÜL SESLERİ - Ülkü ARIOĞLU	7
İSTANBUL'UM - Meral TUNAŞAT	10
ÇOCUKLUĞUMUN KUZGUNCUK'U - Köksal ANADOL	13
SEBEPLERİM VAR, İSTANBUL GİBİ... - Ada ÖZTÜRK 11 B	15
BYZANTION / NOVA ROMA / KONSTANTİNOPOLİS / İSTANBUL - Muzaffer TÜRK	16
YEDİ TEPE İSTANBUL	18
HÜZNÜN BAŞKENTİ İSTANBUL - Sude FETTAHOĞLU, Dilay Janset HAKKO 11 A	26
İSTANBUL ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER	28
KIZ KULESİ HİKÂYELERİ - Özgün Can ORHAN, Ecenaz BİLGİLİ 9 A, Zeynep Ece EREZ 9 A	30
İSTANBUL DEYİNCE	34
İSTANBUL'A DAİR DENEMELER - 11. Sınıf Öğrencileri	36
İSTANBUL KİTAPLARI	42
BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?	47
YAZMANIN İNSAN RUHUNA ETKİSİ - Berke ÇALBAŞ 12 A	48
MASKELER - Sezi HASİN 9 A	50
MELANKOLİ - Ayşegül AĞIR 10 B	51
ÖZGÜRLÜĞÜ ARAMAK - Kerem ATEŞ 12 B	52
ESARETİN BEDELİ - Özgün Can ORHAN 9 A	54
SIDDHARTHA'YA FARKLI BİR YAKLAŞIM - Özgür Deniz KOLDAŞ 12 B	57
YALNIZCA YALNIZLIK - Zeynep ÖZOĞUZ 10 A, Sıla YURTSEVEN 10 B, Ezgi EROĞLU 10 A	61
ADADA GÜN BATIMI - 9. Sınıf Öğrencileri	65
KORKULARIMIZ SINIRLARIMIZDIR - Ayşegül AĞIR 10 B	66
THE MOTEL ACCIDENT - Ege DENGİ 11 A	67
THE OUTSIDERS - Derin ERGİN 9 A	69

Okul Müdürümüzden

Sevgili Öğrencilerim,

Derslerle, sınavlarla, ödevlerle, etkinliklerle dolu yoğun ve yorucu bir dönemi daha geride bıraktınız. Önünüzde gönlünüzce eğlenip dinlenebileceğiniz iki haftalık bir tatil var. Bu iki haftalık süreyi çok iyi değerlendireceğinizi ve ikinci döneme çok daha enerjik bir şekilde başlayacağınızı umuyorum. Tatilinizi gönlünüzce geçirebilmeniz için sizleri ödevlerle yormak istemedik. Ama eminim ki siz bütün bir tatil boyunca; pencereden dışarda yağan karı seyrederken, bir kafede kahvenizi yudumlarken, bir şehirden bir başka şehre yolculuk ederken ya da uyumak üzere yatağınıza uzanırken mutlaka bir şeyler okuyor olacaksınız.

Şu anda 11. sayısını elinizde tuttuğunuz SIRADIŞI dergimiz de tatil boyunca, zaman zaman okuyarak keyifli vakit geçirebilmenizi sağlamak amacıyla, yine sizlerin emeği ve ürünleriyle hazırlandı. İnanıyorum ki, sizin ve arkadaşlarınızın belki de yazarlığa ilk adımı olan bu yazıları, sizler de benim gibi büyük bir keyifle ve eğlenerek okuyacaksınız.

Sevgili Gençler,

Çok sayıda yazar, şair ve sanatçıya ilham vermiş; şiirlere, romanlara, şarkılara, filmlere konu olmuş, iki kıtayı birbirine bağlayan doğal konumuyla tüm dünyayı kendisine hayran bırakan bir şehirde yaşıyoruz. Buna karşın yaşadığımız şehri yeterince tanımıyor, tarihsel ve doğal güzelliklerinden yeterince yararlanamıyoruz. Tanımak ve yararlanmak şöyle dursun, dünyanın hayranlık ve kıskançlıkla baktığı bu şehrin güzelliklerini korumayı da başaramıyor, hatta daha kötüsü, bilinçsizce yok ediyoruz.

İşte bu nedenle, Irmak Okulları olarak 2017 – 2018 eğitim ve öğretim yılında tema olarak İstanbul'u belirledik ve geçen yıldan itibaren törenlerimizde, etkinliklerimizde ve ders içeriklerimizde İstanbul'u çeşitli yönleriyle ele aldık. Bu süreci ikinci dönem boyunca da sürdürerek tüm Irmak Ailesi olarak yaşadığımız kentle ilgili bir farkındalık yaratmayı hedefliyoruz. SIRADIŞI dergimiz de bu farkındalık sürecine katkı sağlamak amacıyla bu sayısının dosya konusunu İstanbul'a ayırdı. Dosya içeriğine, arkadaşlarınızın birbirinden güzel ve bilgilendirici ürünlerinin yanı sıra, okulumuzun Yönetim Kurulu üyeleri de kendi çocukluklarının İstanbul'uyla ilgili gözlemlerini aktararak çok değerli katkılar sundular. Böylece her açıdan dolu dolu bir "İstanbul Özel Sayısı" çıktı ortaya.

Sizlerin de tatil boyunca bu yazıları ilgiyle okuyacağınıza inanıyor, hepinize sağlıklı, keyifli ve eğlenceli bir tatil diliyorum.

Sevgilerimle,

Metin YOLERİ
Okul Müdürü

AH, GÜZEL İSTANBUL...

Dosya konusu olarak İstanbul'u ele aldığımız bu sayımızda, İstanbul'u bizlerden çok daha iyi tanıdıklarına, dolayısıyla da yakın geçmişteki İstanbul'la günümüzün İstanbul'u arasındaki farklılıkları çok daha iyi anlatabileceklerine inandığımız, okulumuzun Sayın Yönetim Kurulu üyelerinden de birer yazı rica ettik ve kendilerine şu soruyu yönelttik:

Çocukluğunuzun İstanbul'u ile bugünkü İstanbul'u karşılaştırdığınızda, çevresel ya da toplumsal anlamda, en çok nelerin değiştiğini söyleyebilirsiniz? Bunların arasında "Keşke hiç değişmeseydi!" dedikleriniz var mı?

Yoğun işleri arasında bizleri kırmayarak sorumuzu yanıtlayan çok değerli Yönetim Kurulu üyelerimize bir kez daha teşekkür ediyor ve saygılarımızı sunuyoruz.

SIRADIŞI DERGİMİZ İÇİN

Erdem BEKTAŞ
Irmak Okulları Yönetim Kurulu Başkanı

Sevgili Genç Arkadaşlar,

İstanbul için hazırladığınız bu özel sayıya, ben de kökleri Cumhuriyet'imizin kuruluş yıllarına kadar uzanan okulumuzun tarihçesini anlatarak katkıda bulunmak istiyorum. Çünkü okulumuzun tarihi de bir bakıma, yakın dönem İstanbul'un tarihiyle paralellik gösterir.

Velileriniz hatırlar, okulunuzun bulunduğu yer; denize sıfır, içinde tarihi bir köşkü, iki katlı hizmet binası ve kızlar kampı için yatakhane olarak yapılmış sekiz on kadar ahşap kulübeden ibaret, geniş bir alandı.

Bu arazi denize sıfır olduğu için, yaz mevsiminde Tarsus ve Üsküdar Amerikan Kolejlerinin kız öğrencileri tarafından yaz ve yüzme kampı olarak kullanılırdı. Banyo ve tuvaletler dışarıda idi. Ülkemizde kız öğrencilerin spor yapma ve yüzme öğrenmeleri için pek uygun ortam olmadığından, ülkenin her yerinden gelen çocuklarımız için "Amerikan Kız Kampı" olarak tanınan, gizemli bir yerdi. Bu kamp yeri, çok coşkulu ve eğlenceli bir yer olarak hatırlanır. Düşünün, 80 genç kızın, eski devirlerin daha tutucu ortamından uzak, öğretmenleriyle birlikte katıldığı kampın ne kadar eğlenceli ve eğitici olduğunu... Hatta benim eşim de gündüzcü olarak bu kamplara katılmış.

Üst yol tarafı duvarlarla çevrilmiş, büyük bir demir kapısı olan ve geçenlerin içeriyi görebilmek için parmak uçlarına basarak baktıkları bir yerdi. Deniz tarafı ise, denize beton merdivenle inilen yüksekçe bir yar ve denizde küçük bir iskele... Karada beyaz kuleli bir köşk, yakınında basit bir hizmet binası ve kızların kamp yaptıkları ve geceledikleri sekiz – on adet ahşap kulübe... Buradan kızlar denize girer, sandalla dolaşır, spor yaparlardı. Bu gözlemim, 1950'li ve 60'lı yıllardan hatırımda kalanlar...

1980'li yıllarda Gençlik ve Kültür Vakfının gönüllü bir üyesi olduğumda bu gizemli bölgenin içine girmek ve gözlerimle görmek fırsatını buldum. İlk gözlemim, fiziki imkânların çok mütevazı olmasına karşın, bir zamanlar orada bir gençlik enerjisi ve coşkusu yaşandığını hissetmemdi. Kamp yapan genç kızların oyunları, şarkıları, neşeleri gözlerimin önüne geldi. Biraz düşündüm, bir zamanlar bizim kültürümüz kızlarımızın özgürlüklerine ve neşelerine gem vurmuş ama bu mekânda kızlarımız özgürce kamp yapabilmişler ve bugün bile bu yaşantılarını anılarında tutan kişiler var.

Okul arazisinin sahibi Gençlik Kültür Vakfı 1928'den başlayarak Türk kadınının birey olarak gelişmesi gereğine inanmış ve beceri kazanmasına yardım için biçki dikiş, daktilo, sekreterlik, İngilizce gibi kurslar açmıştı. Bu çalışmalar, yıllarca Cihangir'de bulunan Amerikan Lisan ve Sanat Dershanesi'nde ve bugünkü okul alanında sürdürülmüştü. Bugün de alanın deniz tarafında, okulumuza ve halka açık tenis kortlarında ve Tenis Kafe'de sosyal imkânlar sağlanmakta, bunlardan yüzlerce insan ve okulumuzun veli ve öğrencileri yararlanıyor.

Vakfımızın yıllardır hayal ettiği okullaşma hamlesi, Amerika'dan bulunan bir fonla bugün Irmak Okulları olarak tanınan okulumuzun temelleri atılarak başladı. Kurucuları için çok mutlu edici bir hayalin gerçekleştiği bu okul, ülkenin çağdaş yönde gelişmesine 1928'lerde başladığı katkıları sürdürecek, mutlu kız ve erkek çocukların cıvıltıları ile ilelebet yaşayacak bir eserdir.

Gençlik ve Kültür Vakfı'nın başlattığı bu okul girişiminin tamamlanmasını sağlayan ve işletmesine ortak olan Yapı Merkezi'nin her zaman yanımızda olan gayretleri ve eğitime katkıları, bizler için bir mutluluk vesilesidir.

MOR SALKIMLARIN BAŞ DÖNDÜREN KOKUSU VE BÜLBÜL SESLERİ

Ülkü ARIOĞLU
Irmak Okulları Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Benim çocukluğum İstanbul'da geçmedi. Ben Lüleburgaz'da doğdum ve orada büyüdüm. Ortaokula kadar da orada okudum.

Lüleburgaz Trakya'nın ortasında şirin ve medeni bir kasabadır. Genelde Lozan antlaşmasıyla Yunanistan'la yapılan mübadele (değişim) prosedürü gereğince çoğunlukla Batı Trakya'dan gelen insanların yerleştiği bir yerdir. Benim çocukluğumdan kalan en kuvvetli anım, Cumhuriyet ruhu ve Atatürk devrimlerini bütün kasaba halkıyla birlikte yaşamış olmaktır.

Ben çocukken kasabada elektrik santrali yeni kuruluyor ve mahallelere haftanın belli günlerinde sırayla elektrik verilebiliyordu. Bazı günler lamba ışığında ders çalışıyor ve yaşıyorduk. Komşularımızla yapılan sohbetlerle karanlık geceler aydınlanıyordu. Evimize radyo alındığında, sanırım 10 – 11 yaşlarındaydım. Ama çok güzel ve çok mutlu bir çocukluk yaşadığımı söylemeliyim.

Kasabada hiç motorlu araç yoktu. Sokaklarda çok rahat oyun oynardık. Mevsimine göre uçurtma uçurur, topaç çevirir, bezirgânbaşı, saklambaç, istop ve daha pek çok oyunlar...

Milli bayramlar coşkuyla kutlanır, akşamları balo mutlaka olur, bazılarında gece askerler fener alayı yapardı. Okullarımızda Cumhuriyet öğretmenlerimiz bizleri yetiştirmek için canla başla çalışırlardı. Şarkılar, marşlar öğrenir, şiir yarışmaları yapardık. Yılsonu sergilerini kasaba halkı günlerce gezerdi. Mutlaka her yıl, her okul bir tiyatro eseri sahneye koyardı.

Kasabamızda lise yoktu ve ben İstanbul'a 15 yaşında, 1955 yılında, Kandilli Kız Lisesine daimi yatılı öğrenci olarak geldim. Tabii daha önce akraba ziyareti veya alışveriş yapmak için ailemle birçok kez İstanbul'a gelmiştim. Bir kere de ortaokulda Topkapı Sarayını ziyaret nedeniyle İstanbul'a gelmiştik.

İstanbul, Lüleburgaz'a göre çok büyük ve çok farklıydı. Beyoğlu'ndaki İstiklal Caddesi'nde ilk defa yürüdüğümde her halde 12 yaşlarındaydım ve bir insan seli içinde bulmuştum kendimi. Otobüsler, tramvaylar, vapurlar çok farklıydı.

Bir de her İstanbul seyahatimizde babam bizi Beyoğlu Tepebaşı'ndaki Şehir Tiyatroları'na mutlaka götürürdü. (Şimdi bu tiyatro binası yok, yerine otopark yapıldı.) Dram ve Komedi Tiyatrosu olarak iki ayrı sahnesi vardı. Çok başarılı sanatçıları orada tanıdım. Cahide Sonku, Bedia Muvahhit, Şaziye Moral, Vasfi Rıza Zobu gibi...

Kandilli Kız Lisesi, İstanbul Boğazı'na tepeden bakan bir saraydı. Sultan II. Murad'ın kızı Adile Sultan'a yazlık saray olarak yapılmıştı bu bina ve Cumhuriyet'le birlikte yatılı kız lisesi olarak kullanılmaya başlamıştı. Burada eğitim görmenin büyük bir şans olduğunu hemen anlamıştım. İnşaat mühendisi olmaya da orada karar verdim.
Okula genelde Eminönü'ndeki Galata köprüsü altından kalkan ve Boğaz'ın iki yakasındaki yerleşim yerlerine uğrayarak giden vapurla giderdik. Bu vapurlar Osmanlı zamanında "Şirket-i Hayriye" tarafından işletilirmiş. Biz de Eminönü'nden Kandilli'ye 1,5 – 2 saatte giden bu vapurları bu isimle anardık, espri niyetiyle. Bir de expres olanları vardı. Onlar yalnızca birkaç yere uğradığı için yolculuk daha kısa sürerdi. Öğrenciliğimin son yıllarında (Lise 3'te) Üsküdar – Beykoz otobüsleri devreye girdi. O zamanlar vapurla Eminönü'nden Üsküdar'a ve oradan da otobüsle Kandilli'ye ulaşılırdı.

Okulumuz güzel bir okuldu. Yani bize eğitim veren öğretmenlerin güzelliğinden bahsediyorum. (İdealist ve değerli öğretmenlerim sizleri unutmam mümkün değil. Kişiliğimi size borçluyum.) 19 Mayıs törenlerine de katılırdık. Müzik öğretmenimiz dünya klasiklerinden derlediği müziklere Türkçe sözler yazar, bu şarkılarla koromuzda hazırlanırdık. Galatasaray Lisesi ve İstanbul Radyosu'nda verilen konserlere ben de katılma şansına erişmiştim.

Hafta sonları sinemaya gidilirdi. Kadıköy'de Süreyya Sineması ve Beyoğlu'nda Yeni Melek, Atlas gibi sinemalar en yeni filmleri getirirdi. Okulda da her salı akşamüstü sinema oynatılırdı. Bize dikkatle seçilerek, klasik filmler, müzikaller gösterilirdi. Sinema günü, öğle yemeğinden sonra yemekhaneden herkes iskemlesini 2. kattaki salona taşır, sırayla yerleştirirdi. Film bitince herhalde görevliler aşağıya indirirdi, hatırlamıyorum.

Hafta sonları sinemaya gidilirdi. Kadıköy'de Süreyya Sineması ve Beyoğlu'nda Yeni Melek, Atlas gibi sinemalar en yeni filmleri getirirdi. Okulda da her salı akşamüstü sinema oynatılırdı. Bize dikkatle seçilerek, klasik filmler, müzikaller gösterilirdi. Sinema günü, öğle yemeğinden sonra yemekhaneden herkes iskemlesini 2. kattaki salona taşır, sırayla yerleştirirdi. Film bitince herhalde görevliler aşağıya indirirdi, hatırlamıyorum.

Her akşam yemek ve akşam etüdü, 7 – 8 saatleri arasında 1. kattaki salonda dans müziği çalınırdı ve dans ederdik. Bazen Okul Müdürümüz Resmiye Hanım da bize katılırdı. Böylece öğrencilerin bilmeyeni de dans etmeyi öğrenmiş olurdu. Parasız yatılı öğrencisi olduğum bu okuldan çok yararlandım. Laboratuvarları, zengin kütüphanesi ve öğretmenlerimden...

Gençliğimdeki İstanbul bugüne göre çok daha küçük bir alanda, daha az nüfusa sahipti. Daha yeşildi. İnsanlar birbirine karşı daha saygılıydı. Otobüslerde kadına, yaşlıya, çocukluya mutlaka yer verilirdi. Kasaba gibi olmasa da oturduğunuz mahalle halkı veya daire komşularıyla dostluk edilir, herkes birbirine selam verir, yardımcı olurdu. Akşam ziyaretleri bile yapılabilirdi.

Tiyatroya, sinemaya, konserlere daha çok gidilirdi. İstanbul tepeleri yemyeşildi. Bahar sabahları Kandillide mor salkımların baş döndüren kokusu ve bülbül sesleriyle uyanırdık.

Kısaca, 1 milyon nüfuslu o İstanbul'u özlüyorum.

Bir de çocukluk ve gençliğimde gelecekteki düşüm olan gelişmiş İstanbul'u ve Türkiye'mi artık bulmak istiyorum.

İSTANBUL'UM

Meral TUNAŞAT
Irmak Okulları Yönetim Kurulu Üyesi

İnsanlar, İstanbul'un değerini günümüzden yaklaşık on bin yıl önce anlamışlar. Cilalı Taş devri insanları en eski hemşerimiz. Çağlar boyunca da birçok uygarlığın gözdesi olmuş İstanbul. Uğruna savaşlar yapılmış, şiirler, romanlar yazılmış, şarkılar söylenmiş, efsanelere konu olmuş, eşsiz bir şehir. Bu bölgede yaşayan kavimler, yeni yurt arayan Bizanslılarla kaynaşmışlar. Doğal yapısı, stratejik konumu, ticarete uygun coğrafi yapısından dolayı, medeniyetlerin ilgi odağı haline gelmiş İstanbul. Roma İmparatorluğunun dağılmasından sonra, Doğu Roma'nın, merkezi olmuş. Osmanlılar, kuruluşundan beri sınırları içine katmak istediği İstanbul'u merkezleri yapmışlar. Cumhuriyet döneminde başkent olmadı ama Türkiye'nin kalbi İstanbul'da attı. Hepimiz bu uygarlıkların mirasını paylaşıyoruz. Birbirini takip eden uygarlıklar, eski mirası tahrip etmiş; savaşlar, talanlar, yangınlar ve depremler bu tahribe katılmış. Kalabilenler de günden güne şehrin betonları arasına gömülmeye devam ediyor. Bu nedenlerle İstanbul bu mirasın çok azını bize sergiliyor. Değerlerine sahip çıkan ülkeleri gezdiğimizde şehrin eski dokusunu özenle koruduklarını görüyoruz. Şehirler, tabiidir ki zamana uyarlar, çağdaş şehircilik anlayışı içinde gelişirler ve modern yapılarla donanırlar. Ancak örnek ülkeler, eski şehri olduğu gibi koruyup modern yeni kenti şehrin dışına inşa etmişler. Böylece eski ve yeni doku özenle harmanlanmış.

Neden bu güzel örneklerden biri değiliz? Çünkü değerlerimizi öğrenemedik, bilemedik ve farkında olamadık. Farkındalık yaratmak açısından okulumuzun İstanbul'u gündemine alıp, bütün yılı kapsayan proje haline getirmesini çok değerli bir çalışma olarak görüyorum ve bu anlamda emeği geçen herkesi kutluyorum.

İstanbul, anlatmakla bitmez. Ben sizlere anımsadığım çocukluğumdaki İstanbul'dan ve özlemlerimden söz etmek istiyorum.

İstanbul'un denize kıyısı olan her yerinden, tertemiz denize girerdik. Örneğin, okulumuzun bulunduğu alanda yaz kampları yapardık. Köşkün önündeki iskeleden denize girerdik. Bir gün, hiç unut-

mam, bir yunus kıyıya vurmuştu, onu kurtarıp denize uğurlamıştık. Fenerbahçe sahilinden başlayan deniz, yaz gelince rengârenk kayıklarla dolardı. Tüm günümüzü kayıkta geçirir, deniz ortasındaki büfelerden yiyecek ve içeceğimizi alırdık. Akşam dalyanda balık tutardık. Balık çok boldu ve çaparimiz istavrit dolardı.

Evlerdeki ve sokaklardaki çeşmelerden sağlıklı içme suyu akardı. Bizler damacana suyu almazdık.

Yeşil alanlarımız ve parklarımız çoktu. Bugün Boğaz gezintisi yaparken bu yeşil alanların tıraşlanıp nasıl yapılandırıldığını görüyorum, içim acıyor.

Yazlık açık hava sinemalarımız vardı. Ailecek keyifle film izlerdik. O zaman televizyon esiri değildik.

Okul servisleri çok azdı, okullarımıza yürüyerek ya da toplu taşıma ile giderdik. Örneğin ben, Üsküdar'da Fethi Paşa Korusu'nun yanında otururdum. İlkokul bitince Fındıklı'da Akademi'nin yanında Atatürk Kız Lisesine başladım. Altı sene her gün karda kışta, siste, Üsküdar'a yürür, arabalı vapurla Kabataş'a geçer, Fındıklı'ya giderdim. Kışlar çok soğuk olurdu ve diz boyu kar 15 gün yerde kalırdı. Hiç kar tatili yapıldığını hatırlamıyorum.

Mahallemizde bütün çocuklar hava kararıncaya kadar oyun oynardı. Mahalle kültürü çok önemliydi; herkes birbirini tanır, hastalıkta sağlıkta birbirinin yanında olur, mutlu günlerini paylaşırdı. Farklı kültürler bayramlarını, düğünlerini ve önemli günlerini hep birlikte kutlardı. Mahallede bakkal amcalarımız vardı. Bu kadar atıştırmalık olmamakla birlikte, küçücük harçlıklarla aldığımız abur cuburlar da bizim kaçamaklarımızdı.

Vapurda sabah ve akşam hep aynı yolcular olur, bu yolcular her zaman kendi yerlerine oturur, yapılan küçük sohbetler sonrasında, gazete veya kitaplarını okurlardı. Şimdi herkesin elinde cep telefonu...

Çocukluğumuzda en güzel giysilerimizi giyip Beyoğlu'na giderdik. Çok sayıda sinema ve tiyatro vardı. Şık pastaneler ve mağazalar cadde boyunca sıralanırdı.

Oyuncaklarımız çok azdı, atık malzemelerden oyuncak üretirdik. Ben ilkokul öncesinde hiç saçlı bebek görmemiştim. Beyoğlu'nda Japon Mağazası'nda sarı saçlı bebeği görünce almak için yere oturup çok ağladığımı hatırlıyorum. Erkek çocuklar telleri kıvırarak arabalar yaparlardı. Bisikleti olan çocuk sayısı parmakla gösterilecek kadar azdı, arada bir arkadaşlarının binmesine izin verirlerdi. Harçlıklarını biriktirenler bisiklet kiralardı. Şimdilerde oyuncak dükkânları dolup taşıyor ama düşünüyorum, bizim yoktan var ettiğimiz oyuncaklar kadar yaratıcı mı?

Kış ayları hariç, pazar günleri pikniğe giderdik. Çok uzaklardan gelen akrabalarla, fileler dolusu yi-

yeceklerimizi alıp Çamlıca'ya gittiğimizi hatırlıyorum. Araba yok, tramvayla ya da yürüyerek gider, tüm günümüzü birlikte geçirirdik. Şimdilerde arabalarımız var ama birbirimizle ne kadar vakit geçirebiliyoruz?

Kış ayları hariç, pazar günleri pikniğe giderdik. Çok uzaklardan gelen akrabalarla, fileler dolusu yiyeceklerimizi alıp Çamlıca'ya gittiğimizi hatırlıyorum. Araba yok, tramvayla ya da yürüyerek gider, tüm günümüzü birlikte geçirirdik. Şimdilerde arabalarımız var ama birbirimizle ne kadar vakit geçirebiliyoruz?

Bu anılarımın hepsi çocukluğumdan; bundan sonraki süreçte bu önemsediğim şeyler yavaş yavaş kayboldu.

Artık modern çağın tüm gereksinimini karşılayan "mega" bir kentimiz var. Büyük gökdelenlerimiz, muhteşem AVM'lerimiz, metromuz, Avrasya Tüneli'miz, üç tane Boğaz köprümüz... Tüm bunlar çok değerli; değişim ve gelişim tabiidir ki hayatın bir gerçeği. Ancak keşke geçmiş değerlerimizi de biraz koruyabilseydik...

Bu konudaki duyarlılık ve farkındalığınızla, İstanbul'umuza bizlerden daha fazla sahip çıkacağınıza yürekten inanıyor ve sizlere güveniyorum.

Sevgilerimle...

Çocukluğumun Kuzguncuk'u

Köksal ANADOL
Irmak Okulları Yönetim Kurulu Üyesi

"Sıradışı" dergimizin dinamik editörleri Ada ve Azra'nın maili, çocukluğumun 1945 – 1950 yılları arasında İstanbul, Kuzguncuk'ta geçen bölümüyle ilgili nostaljik duygularımı canlandırdı. Anımsayabildiğim olguları kısa paragraflar halinde – aklıma geliş sırasıyla – sizlere aktarmaya çalışacağım:

Kuzguncuk vadisinin tam ortasından geçen İcadiye Caddesi üzerinde, anneannemin – aile arasında "41 numara" diye andığımız – dört katlı, dar cepheli, yarı ahşap bir evi vardı. İstanbul'da işi olan yakın akrabalarımız, evin işletme gider ve faaliyetlerine ortaklaşa katılarak burada kalırlardı. Bahçesinde büyük bir taşlık ile çok verimli incir ve Malta eriği ağaçları vardı. Ayva ihtiyacımızı ise yaşlı komşumuz Rum madamın izniyle onun bahçesinden karşılardık.

İstanbul'un tüm nüfusu, o yıllarda 850 – 900 bin kişi civarında idi. Bu nedenle Kuzguncuk gibi Boğaz köylerinde herkes birbirini neredeyse ismiyle tanıyabiliyordu.

Ulaşımda bugünkü kadar çok seçenek ve olanak yoktu. Hele arabası olanlar parmakla gösterilirdi. Boğaz köylerinde yaşayan insanlar, kent merkezi Eminönü ve Karaköy'e Şehir Hatları vapurları ile gidip gelirlerdi. Bir de Üsküdar – Beykoz arasında otobüs ve dolmuşlar çalışırdı. Kimse ulaşımdan şikâyet etmezdi. Yalnız taksiler vara yoğa korna çalarlardı.

Kuzguncuk gibi küçük yerleşim birimlerinde çalışan kesim, işlerini vapur tarifelerine göre düzenlerdi. Ve çoğunlukla hangi vapurdan akşamüstü kimlerin çıkacağı bilinirdi.

Her azınlıktan insanlar, bizlerle hiçbir komplekse veya çekinceye kapılmadan, samimi komşuluk ve arkadaşlık ortamında yaşarlardı. Örneğin aile hekimimiz Dr. Ohannes, Ermeni'ydi. Hali vakti yerinde olmayanlardan ücret almaz, ilaçlarını kendi cebinden karşılardı. Berberimiz Dimitri, Rum'du. Gündelikçi terzimiz Madam Fortuna, Musevi'ydi. Kızı da sınıf arkadaşımdı.

Aynı yakınlaşma dini ritüellerde de geçerliydi. Sahil tarafındaki cami ve Ermeni kilisesi bitişikti. Rum kilisesi İcadiye Caddesi üzerindeydi. Buradaki düğün, yortu kutlamaları gibi etkinlikleri – papazdan izin alarak – izler, eğlenirdik. Onlar da dini bayramlarımızda bizleri ziyaret ederler, kutlarlardı. Örneğin Ermeni Eczacı Gabay – aynı zamanda ilaç üreticisi – anneannemin elini öper, hayır dualarını isterdi.

Evimizin bitişiğinde alışveriş yaptığımız bakkal İspiro da Rum'du.

Manavımız bir Trakya göçmeniydi. Ondan daha çok meyve satın alırdık. Çünkü sebzeleri Kuzguncuk'taki iki bostandan temin ederdik. Bunlardan büyük olanını bir Rum, Foti işletirdi. Her ürün orga-

nikti; hoş o zamanlar organik – anorganik nitelemesi zaten yoktu. Bugün bu bostanın yeri, ne yazık ki boş bir bozkır gibi durmaktadır.

En büyük eğlencelerimizden birisi de balık tutmaktı. Önceden hazırladığımız olta ve yemleri alıp sabahın erken saatlerinde, boş ve belirli rıhtımlarda yerimizi alır; güneş tepeye yükselinceye kadar izmarit, istavrit, ne tutabilirsek, bazen de paylaşarak eve getirir, pişirtirdik. Bir de yine o boş sahil arsalarında tenekelerin kare kapakları üzerinde, sahildeki rıhtım taşlarından söktüğümüz midyeleri pişirdiğimizi anımsıyorum. Ateşte kendiliğinden açılan kabukların içinden fındık büyüklüğünde pişmiş midye içleri çıkardı. Onları – kızdıkları için – evlere götürmez, yerinde tüketirdik. Arada – her iskeleye uğradığı için – "Dilenci Vapuru" dediğimiz Şehir Hatları vapurları çok yakından geçerdi. Genelde kaptanları da kaptan köşkü penceresinden baktığında kıyıdan bağırır, kaptana sevgi gösterisinde bulunurduk; onlar da bunun altında kalmaz, bize geminin düdüğü ile cevap verirlerdi. Tabii, yazları aynı sahillerden denize girdiğimizi de eklemem gerek...

Bu arada, kısaca fırınlardan da söz etmek istiyorum. Fırınların iki işlevi vardı. Sadece mis gibi çıtır çıtır francala ve ekmek üretmek, zaten normal işlevleri idi. Fakat bunun yanı sıra günün belirli saatlerinde evlerimizde hazırlanan et, balık veya hamur işi tepsi yemeklerini de küçük bir ücret karşılığında pişirirlerdi. Tepsilerin birbirine karışmaması için numaralı kâğıt fişler kullanılırdı...

Süt, yoğurt, kaymak gibi süt türevleri ve sütlü tatlılar, Bulgar asıllı bir aile tarafından pazarlanırdı. El yapımı nefis dondurmalar, iskeledeki Mıgırdıç Usta'nın dükkânında harçlıklarımızın büyük bir bölümünü götürürdü.
...
İşte böyle... Bu nostaljik anılarla derginizi doldurmak gibi bir niyetim asla yok. Bu anlattığım olguların bugün geri gelmesini istememin de hayalcilik olduğuna inanıyorum. Çünkü İstanbul 15 misli büyüdü. Kuzguncuk gibi bütün Boğaz köyleri de göçlerle bir o kadar büyüdü. İnsan kompozisyonu tamamen değişti. İstanbullu, Kuzguncuklu olanlar azınlıkta kaldı. Gerçek azınlıklar da başka ülkelere gittiler. Kalanlar da üç – dört haneli nüfus sayılarına indiler.

Yani özetle, ben o dönemin koşulları bağlamında bu yaşanmışlıkları "güzel ve mutlu bir rüya" veya bir "film" olarak nitelendiriyorum.

Gördük, Yaşadık, Bitti...
Güzel günler dileklerimle...
Sevgiyle kalın.

SEBEPLERİM VAR, İSTANBUL GİBİ...

Ada ÖZTÜRK 11 B

Milyonlarca ihtimalin arasından birkaç parçanın seçilerek hayatımı oluşturduğu bu dünyada, ne güzeldir ki başıma sen gelmişsin İstanbul. Kolay kolay bırakamadıklarımız var hayatta ve bırakamayacağımızdan neredeyse emin olduklarımız... Dertlerimizin içinde boğulurken ve kaçıp gitmek bir hediye gibi önümüze serilmişken bizi olduğumuz yerde tutan çok güçlü sebeplerimiz var. Sebeplerim var, İstanbul gibi... Yirmi dakikalık vapur yolculuğunun verdiği mutluluğu veremeyen insanlar var etrafımda. Ve Kız Kulesi'nin düşündürdüğü kadar keyifle düşündüremeyen sorular kafamda. Sebeplerimiz var. Bizi; her günü bir yarışmışçasına hızlı, koşuşturmalı ve yorucu geçen bu şehirde tutan sebeplerimiz... Sebeplerin en güzelinin ise şehrin ta kendisi olduğunu fark edememişiz. Karşılıklı birbirimizi yorup durmuşuz İstanbul. Çığlık çığlığa birbirimize bir şeyler anlatmaya çabalamışız ama ne ben seni ne de sen beni dinlememiş, anlamamakta ısrar etmişiz. Kadıköy rıhtımında soluk soluğa da olsa sakince dinlemeye biraz zaman ayırınca anladım seni İstanbul. Vapura bindiğimde ulaşacağım yeri değil, denizin güzelliğini düşünebilince anladım. En çok sevdiğinin, seni en çok yoran olduğunu öğrenince anladım. Taksim'in bir köşesinde zamanı durdurmuşçasına kendime, bu kez koşturanlardan biri olmayıp onlara izleyici olunca anladım. Göz korkutan bu kalabalığa, biraz olsun güvenebilince anladım. Ne güzel şehir olduğunu, iyi ki daha fazla gecikmeden belki tam da vakti gelmişken anladım... Ve şimdi de anlatma çabalarıma başladım. Hayatların, insanların her türlüsüyle karşılaşabileceğim bu şehirde; farklılıkların, çeşitliliklerin birleşince ne güzel bir bütün oluşturduğunu da henüz anladıklarımdan sayabilirim. Yüksek bir tepeden bu şehri günlerce izleme fırsatım olsa gözlerimi mümkün olduğunca az kırpardım. Galata'nın fotoğraflarını çekmekten veya bir vapurun kenarında ayaklarımı uzatmışken denizin akıntısına; Süreya'yı, Asaf'ı, Ümit Yaşar'ı okumaktan kaç yıl geçerse geçsin sıkılmazdım. Bilirim ki başka hiçbir şehirde, özgürlüğü bu kadar güzel tadamazdım. Başka hiçbir şehirde, bu kadar genç olamazdım. Başka hiçbir şehir, aşkı bana bu kadar güzel anlatamazdı veya kanıtlayamazdı. Bizi olduğumuz yerde tutan çok güçlü sebeplerimiz var. Sebeplerim var, İstanbul gibi...

BYZANTION / NOVA ROMA / KONSTANTINOPOLIS / İSTANBUL

Muzaffer TÜRK – Tarih Öğretmeni

Byzantion, Yunanistan'dan gelen koloniciler tarafından yaklaşık olarak M.Ö. 7. yüzyılda kurulmuştur. Bugün "Tarihi Yarımada" olarak adlandırılan Fatih semtinin en doğusunda kurulan kent, M.Ö. 2. yüzyılda Roma İmparatorluğu tarafından ele geçirilene kadar küçük bir koloni şehir devleti özelliğini korumuştur. Şehrin kuruluş öyküsü ise çeşitli efsanelere dayandırılmaktadır.

Günümüzde hâlâ anlatılan bu efsanelerden birine göre Hera tapınağının İo adında, güzelliği dillere destan bir rahibesi vardır. İo, aynı zamanda Argos kralı İnakhos'un kızıdır. Tanrıların tanrısı sayılan ve çapkınlığıyla ün salan Zeus, görür görmez İo'ya âşık olur ve hemen onunla birlikte olurlar. Hem Zeus'un karısı hem de Baş Tanrıça olan Hera ise tabii ki kıskançlığa kapılarak İo'yu cezalandırmak ister. Zeus ise İo'yu, Hera'nın gazabından koruyabilmek için beyaz bir ineğe dönüştürür ve bu inekle hiçbir ilişkisi bulunmadığına dair Hera'ya yeminler eder. Hera, Zeus'a inanmaz ve ineğin kendisine verilmesini ister. İo'yu Zeus'tan alıp, başına da İo'nun kardeşi olan yüz gözlü dev Argos'u bekçi olarak diker. Zeus ise gizlice oğlu Hermes'i gönderip devi büyü ile öldürtür. İo kaçar ancak Hera, ineğe dönüşmüş olan İo'nun rahatını kaçırmak için ona bir at sineği musallat eder. Sürekli at sineğinden kurtulmaya çalışan İo, farkında olmadan kıtaları aşar ve bugünkü İstanbul'un olduğu yere gelir. Buradaki derin vadiyi geçerken vadi sularla dolar ve böylece boğaz oluşur. Bu yüzden İstanbul Boğazı'nın Yunanca adı olan "Bosporos" sözcüğü, "bos" inek ve "foros" geçmek, geçit sözcüklerinden oluşur. At sineği İo'yu ısırdıkça, İo'nun canı çok yanar ve başını sürekli sallayarak kurtulmaya çalışırken boynuzuyla kara parçalarında derin yarıklar oluşturur. Bu yarıklardan biri de Haliç'tir. Günümüzde Haliç'e birçok dilde "Altın Boynuz – Golden Horn" denilmesinin nedeni budur. İo burada, Zeus'dan olan bir kız çocuğu dünyaya getirir. Kızın adını ise Keroessa koyar. Keroessa'nın da denizler tanrısı Poseidon'dan, Byzas adında bir erkek çocuğu olur. Byzas da büyüyünce Byzantion'u (Byzas'ın yeri) kurar.

Şehir M.Ö. 196 yılında Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girer. Şehir daha sonra Roma İmparatoru Septimus Severus tarafından büyük imparatorluğun bir parçası olarak ilan edilir. Diğer bir Roma imparatoru I. Konstantin (Büyük Konstantin) ise Kavimler Göçü ile başlayan karmaşa döneminde imparatorluğun istila edilemeyecek kadar güvenli bir başkenti olması gerektiğini düşünür. Bu nedenle Konstantin, Byzantion'u Nova Roma (Yeni Roma) adıyla imparatorluğun başkenti ilan eder. Fakat imparatorun ölümünden sonra şehre, onun anısına Konstantinopolis (Konstantin'in şehri) denilmeye başlanmıştır. Ta ki Osmanlıların şehri fethedişine kadar…

Osmanlılar şehri fethettikten sonra ona "Konstantiniyye", "Stanpolis", "Dersaadet", "Asitane", "Darülhilafe" ve "Makarrı Saltanat" gibi çok farklı isimler takmışlardır. Şehrin adı Cumhuriyet'in ilanından sonra, son olarak "İstanbul" olarak kabul edilmiştir. Bu isim ise Yunanca "Stinpolis" yani şehre doğru kelimesinin biraz değişmiş halinden gelmektedir.

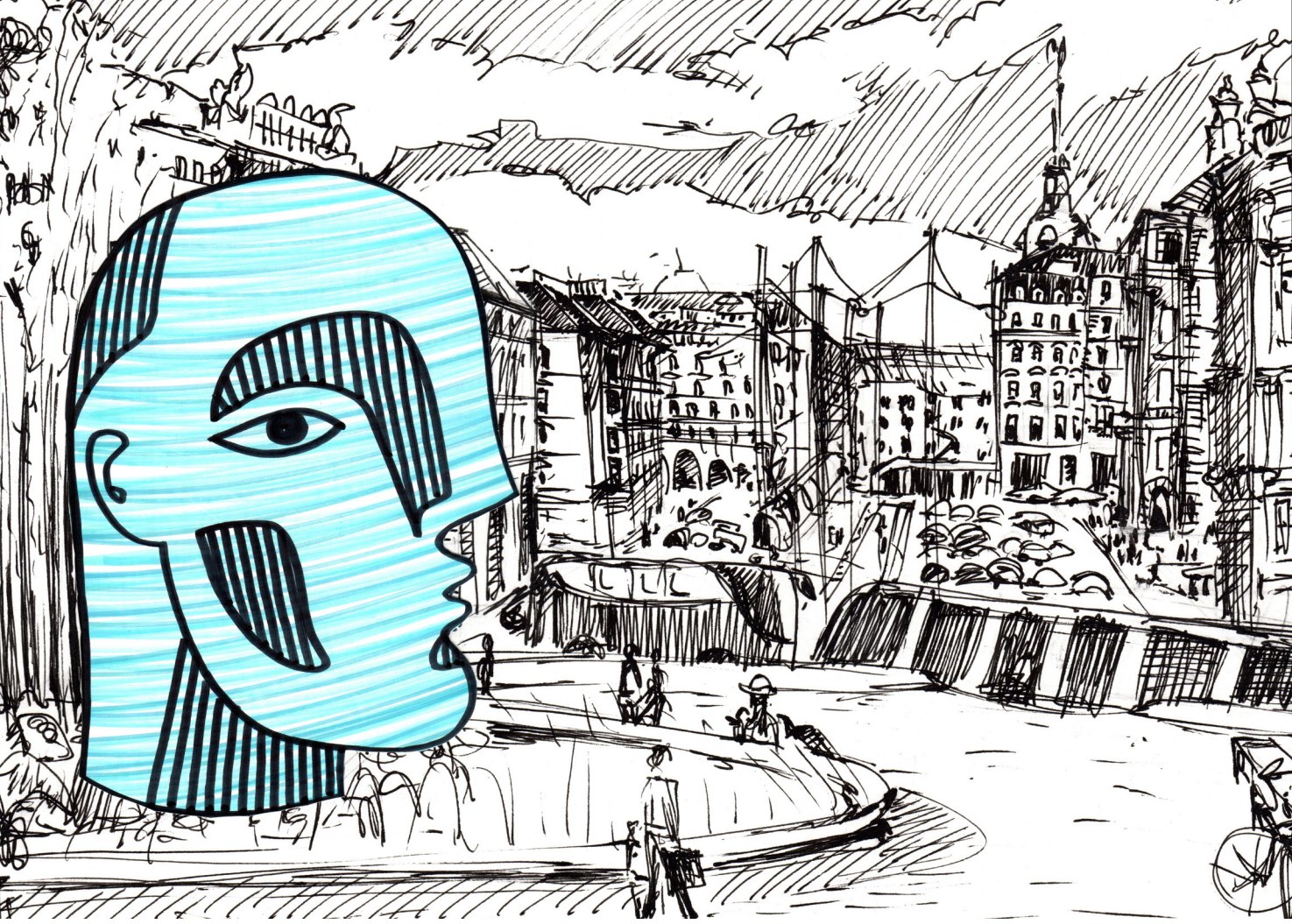

YEDİ TEPE İSTANBUL

İstanbul'un üzerinde kurulduğu iddia edilen yedi tepe aslında, sur içi ya da Tarihi Yarımada da dediğimiz bölgede yani fethedilen İstanbul'un tam merkezinde kalan bölümde yer alıyor. Edirnekapı'dan Sarayburnu'na uzanan üçgeni kapsıyor.

"Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul" **derken Yahya Kemâl Beyatlı, acaba hangi tepeden bakmıştı? İşte yedi tepeli şehir İstanbul'un o yedi tepesi ve o tepelere mührünü vurmuş yedi tarihi eser:**

SARAYBURNU (TOPKAPI SARAYI) TEPESİ

Sude FETTAHOĞLU 11 A

Yedi tepeli şehrimde
Bıraktım gonca gülümü.
Ne ölümden korkmak ayıp,
Ne de düşünmek ölümü.

Nâzım Hikmet

Topkapı Sarayı ya da Sarayburnu Tepesi olarak anılan bu tepe, İstanbul'un en güzel tepelerinden bir tanesidir. İstanbul'un ihtişamını bütün görkemiyle yansıtmakla beraber, insanda da estetik bir haz bırakmaktadır. Topkapı Sarayı, Ayasofya, Sultan Ahmet camilerinin de bulunduğu bu tepe, İstanbul'a gelen turistlerin görmeden gidemediği bir yerdir. Topkapı Sarayı tepesini bu kadar özel kılan önemli unsurlardan bir tanesi de "Milyon Taşı"dır. Bizans İmparatorluğu Dönemi'nde saat dilimlerini belirlemek için kullanılan bu taş, tarihsel değerinin yanında arkeolojik olarak da büyük önem taşımaktadır. Topkapı Sarayı, Fatih Sultan Mehmed tarafından 1478'de yaptırılmış, 380 sene boyunca devletin idare merkezi ve Osmanlı padişahlarının resmi yaşam alanı olmuştur. Kuruluş yıllarında yaklaşık 700.000 metrekarelik bir alanda yer alan sarayın bugünkü alanı, 80.000 metrekaredir. Topkapı Sarayı, saray halkının diğer saraylarda yaşamaya başlaması ile birlikte boşaltılmış ancak hiçbir zaman öneminin yitirmemiştir. Bir dönem sonra müze olarak açılması uygun görülen bu saray, Osmanlı kültürü, eski İstanbul ve padişahların hayatını, yaşam biçimini anlamaya olanak sağlayan canlı bir örnektir.

NURUOSMANİYE TEPESİ

Özgün Can ORHAN 9 A

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Serin serin Kapalıçarşı,
Cıvıl cıvıl Mahmutpaşa
Güvercin dolu avlular,
Çekiç sesleri geliyor doklardan
Güzelim bahar rüzgârında ter kokuları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

Orhan Veli

İstanbul'un ikinci tepesi Nuruosmaniye'dedir. Nuruosmaniye Tepesi, deniz seviyesinden yaklaşık kırk metre daha yüksektedir Bu tepe adını, üzerinde bulunan Nuruosmaniye Külliyesi'nden alır. Nuruosmaniye Külliyesi, Kapalıçarşı girişinde 1748-1755 yılları arasında inşa edilmiştir. Külliye; medrese, imarethâne, kütüphane, türbe, çeşme ve sebil bölümlerinden oluşmaktadır. Külliye aynı zamanda İstanbul'da inşa edilen ilk barok özellikli cami olan Nuruosmaniye Camii'ni de içinde bulundurur. Nuruosmaniye Camii'ndeki kapı tokmaklarına kadar her yerde, ince işlenmiş hat örnekleri vardır. Camide yapılan son restorasyon çalışmasında sekiz metre daha derine inilmiş ve bu zaman kadar bilinmeyen 2040 metrekare boyutunda bir alana daha ulaşılmıştır. Alanda, on ikisi oda olmak üzere toplam on dokuz bölme ve hala işlev gören bir kuyuya ulaşılmıştır. Ayrıca Çemberlitaş da burada bulunduğu için Nuruosmaniye Tepesi, Çemberlitaş Meydanı olarak da kabul edilir. Mısır Çarşısı ve Ali Paşa Medresesi de yine burada yer alır.

BEYAZIT TEPESİ

Selin NARTER 9 A

Tarihi Yarımada'nın merkezinde olan Beyazıt Meydanı, Osmanlı İmparatorluğu Dönemi'nde saray meydanı konumundadır. Buram buram tarih kokan bu semtin çevresinde; Kapalıçarşı, Aksaray, Hasan Paşa Hanı, İstanbul Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesi gibi yine tarihi öneme sahip yerler bulunur.

Beyazıt Tepesi olarak bilinen bu üçüncü tepenin üstünde, günümüzde İstanbul Üniversitesi merkez binası olan eski Harbiye Nezareti vardır. Güneyde Beyazıt Camii, kuzeyde Süleymaniye Külliyesi bu üçüncü tepeyi çevrelemektedir. Süleymaniye Camii, Kanunî Sultan Süleyman'ın tahta çıkışının otuzuncu yıldönümünü kutlamak için Mimar Sinan tarafından yapılmıştır. Caminin dört minaresi, Kanunî Sultan Süleyman'ın İstanbul'un fethinden sonra tahta çıkan dördüncü padişah oluşunu simgelemektedir. Camide toplam on şerefe bulunması ise yine Kanunî'nin, devletin kuruluşundan bu yana tahta geçen onuncu sultan olmasından kaynaklanır. Mimar Sinan'ın bu görkemli caminin inşaatını, iki ay içinde bitirmiş olması da ayrıca dikkat çeken konulardan biridir.

Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler!
Yedi renk, yedi sesten sayısız belirişler…
Eyüp öksüz, Kadıköy süslü, Moda kurumlu.
Adada rüzgâr, uçan eteklerden sorumlu.
Her şafak Hisarlarda oklar çıkar yayından,
Hala çığlıklar gelir Topkapı Sarayından.
Ana gibi yar olmaz, İstanbul gibi diyar;
Güleni şöyle dursun, ağlayanı bahtiyar…

Necip Fazıl KISAKÜREK

FATİH TEPESİ

Azra ULU 11 B

İşte kurşun kubbeler şehri İstanbul'dasın
Havada kaçan bulutların hışırtısı
Karaköy çarşısından geçen tramvayların camlarına yağmur yağıyor
Yeni Cami, Süleymaniye arkalarını kirli bir göğe vermişler
Hiç kımıldamıyorlar
Ayasofya elleriyle yüzünü kapamış bütün iştahıyla ağlıyor…

İlhan BERK

Fatih Tepesi, kentin en yüksek noktalarından birisidir. Dördüncü tepedeki başlıca anıt eserler: Fatih Camii ve Bozdoğan Kemeri'dir. Kentin en yüksek noktası olması, Bizans ve Osmanlı dönemlerinde buraya en prestijli anıtların yapılmasına neden olmuştur.

Dördüncü tepede tek bir odak nokta tanımlanmış ve Bizans döneminde ilk olarak on iki havariye adanan "Havariyyun Kilisesi" de yine bu noktaya yapılmıştır. Osmanlı Dönemi'nde ise kısa bir süre Rum Ortadoks Patrikhanesi olarak kullanılan bu kilisenin yerine, 1461 yılında Fatih Camii ve Külliyesi yapılmıştır ve kilise, Pammakaristos Manastırı'na taşınmıştır. Bu cami ile ilgili az bilinen diğer bir ayrıntı da caminin altında Konstantin'in gömülü olmasıdır.

YAVUZ SELİM TEPESİ

Ece ÖZTURGUT 9 A

Beşinci tepe olan Yavuz Selim, Sultan Selim Külliyesi ile belirlenir. Sultan Selim Tepesi olarak bilinen tepe 74 metre yüksekliğindedir ve Haliç sahilinden Balat'a ulaşan vadi, beşinci tepeyi altıncı tepeden ayırmaktadır.

Bu tepede Kanuni Sultan Süleyman tarafından babası için yaptırılmış Yavuz Sultan Selim Camii, Fethiye Camisi (eski Maria Pamakaristos Kilisesi), Kariye Camisi, Fener Rum Patrikhanesi yer alıyor. Ayrıca bu bölgede Bizans zamanında yapılmış Bonos Sarnıcı da bulunuyor.

Yavuz Selim tepesini ve etrafını anlatırken tepeye adını veren camiden sonra üzerinde durulması gereken bir diğer husus, bence semtin ve çevre semtlerin sosyo-ekonomik, kültürel ve hatta etnik farklılıkları olmalıdır. Yani söz konusu coğrafya, bahsi geçen değişkenlerin, kısa mesafelerde büyük kırılmaların ve keskin geçişlerin olduğu bir yerdir. Şöyle ki caminin hemen yanı başında yer alan Çarşamba Semti dini bir grubun merkezi ve müritlerinin yoğunlukla oturduğu bir semtken hemen yanı başlarında yer alan Balat Semti ise Türk Ortodoks Patrikhanesine ev sahipliği yapmaktadır. Aynı zamanda semtin ana mimarisi Rum ve Yahudi mimarisinin en belirgin özelliklerini göstermektedir, bu nedenle de genç kesimin gerek sokak araları gerek de sahil şeridinde çokça vakit geçirdiği söylenebilir.

Salkım salkım tan yelleri estiğinde
Mavi patiskaları yırtan gemilerinle
Uzaktan seni düşünürüm İstanbul
Bin bir direkli Halic'inde akşam
Adalarında bahar
Süleymaniye'nde güneş
Hey sen güzelsin kavgamızın şehri…

Vedat TÜRKALİ

EDİRNEKAPI TEPESİ

Ada ÖZTÜRK 11 B

Yedi tepeli bir şehir olarak bildiğimiz İstanbul'un altıncı ve en yüksek tepesi, Edirnekapı Tepesi'dir. Edirnekapı Tepesi, Bizans zamanında Blakhernai sarayı ve Kariye Kilisesi'nin bulunduğu yer olmakla birlikte, günümüzde de Mihrimah Camii'nin görkemine ev sahipliği yapmaktadır. Üsküdar'da Mihrimah Sultan adına yapılmış bir camii daha vardır. Kariye Müzesi civarında hafif eğimli olan Edirnekapı tepesi Kemerkaya mevkiinde dikleşir. Bu tepede bulunan Mihrimah Sultan Camisi, Kanuni Sultan Süleyman ve Hürrem Sultan'ın tek kızları olan Mihrimah Sultan adına Mimar Sinan tarafından yapılmış bir şaheseredir. Aynı zamanda da bu tepede bulunan Edirnekapı Camii ve oradan bakıldığında Üsküdar'da görülen Mihrimah Sultan Camii'nin bir hikâyesi vardır. Hikâyeye göre, Kanuni Sultan Süleyman'ın kızı Mihrimah Sultan on yedi yaşına bastığında, iki kişi onunla evlenmek ister. Mihrimah Sultan ile evlenmek isteyenlerden biri Diyarbakır Valisi Rüstem Paşa, diğeriyse Mimar Sinan'dır. Padişah kararı sonucunda kızını Rüstem Paşa'ya verir. Mimar Sinan evlidir, elli yaşındadır ancak Mihrimah Sultan'a âşıktır! Sevdiğine kavuşamamıştır ama aşkını tüm güzelliğiyle sanatına yansıtmıştır. Üsküdar'a, Saray'ın isteğiyle, Mihrimah Sultan Camii'nin temelini atar ve 1548'de bitirir. Camiyi yaparken, eserine sanki "etekleri yerleri süpüren bir kadının" dış çizgilerini verir. İlk kez padişah fermanı olmaksızın, Edirnekapı'da, pek kimselerin uğramadığı ıssız ama İstanbul'un en yüksek tepelerinden birine, Mihrimah Sultan'a ikinci bir eser yapmaya başlar. Minaresi otuz sekiz metredir, bir adet incecik kubbesi üzerindeyse 161 pencere bulunmaktadır. Camideki her bir detay caminin iç güzelliğini aydınlatır. İçerideki sarkıtlar ve minare kenarlarındaki işlemeler ise Mihrimah Sultan'ın topuklarını döven saçlarını anımsatır.21 Mart'ta, yani geceyle gündüzün eşit olduğu günde Edirnekapı ve Üsküdar'daki camileri aynı anda görebileceğiniz bir yer seçip seyrettiğimizde Edirnekapı Camii'nin tek minaresi ardından güneş batarken Üsküdar'daki camiinin ardından ay doğduğunu görebiliriz. Mihr ü Mâh, Güneş ve Ay demektir. 21 Mart da bu güzel hediyenin sahibi Mihrimah Sultan'ın doğum günüdür.

KOCAMUSTAFAPAŞA TEPESİ

Emir Sefa ŞAHSUVAROĞLU 9 A

KOCAMUSTAFAPAŞA TEPESİ

İstanbul'un tepeleri içinde en son tepe Kocamustafapaşa Tepesi'dir. Diğer altı tepeden, coğrafi sınırlarla ayrılarak Marmara Denizi'ne yönlenir. Denizden altmış metre yükseklikteki bu tepe, dördüncü ve altıncı tepelerden derin bir vadiyle ayrılmaktadır. Bu yedinci tepe, Bizans Dönemi'nde, 403 yılında yapılan Arkadius forumu ve bu forumun ortasında yer alan Arkadius sütunu ile işaretlenmiştir.

Osmanlı Dönemi'nde ise buraya Haseki Külliyesi ve imareti, Haseki Sultan Camisi ve Bayrampaşa Mescidi yapılmıştır. Tepenin en yüksek noktasında, Sadrazam Cerrah Mehmet Paşa'nın yaptırdığı Cerrahpaşa Camii görülür.

Bilmez misin İstanbul veremli bir şehirdir içindekine
Balat'tan geçene bulaşır, çıkana öldürücü
Safranı bol yüzlere hisar hisar sürülür
Tahammül bizim kitabımız

Rüzgârın ıslığını çalmayacaksan Balat'ta gezinme
Bir kırık ney inlemesinde bekle beni
Bir yanık sesimdir Elena
Nefeslere karışan…

Barış ERDOĞAN

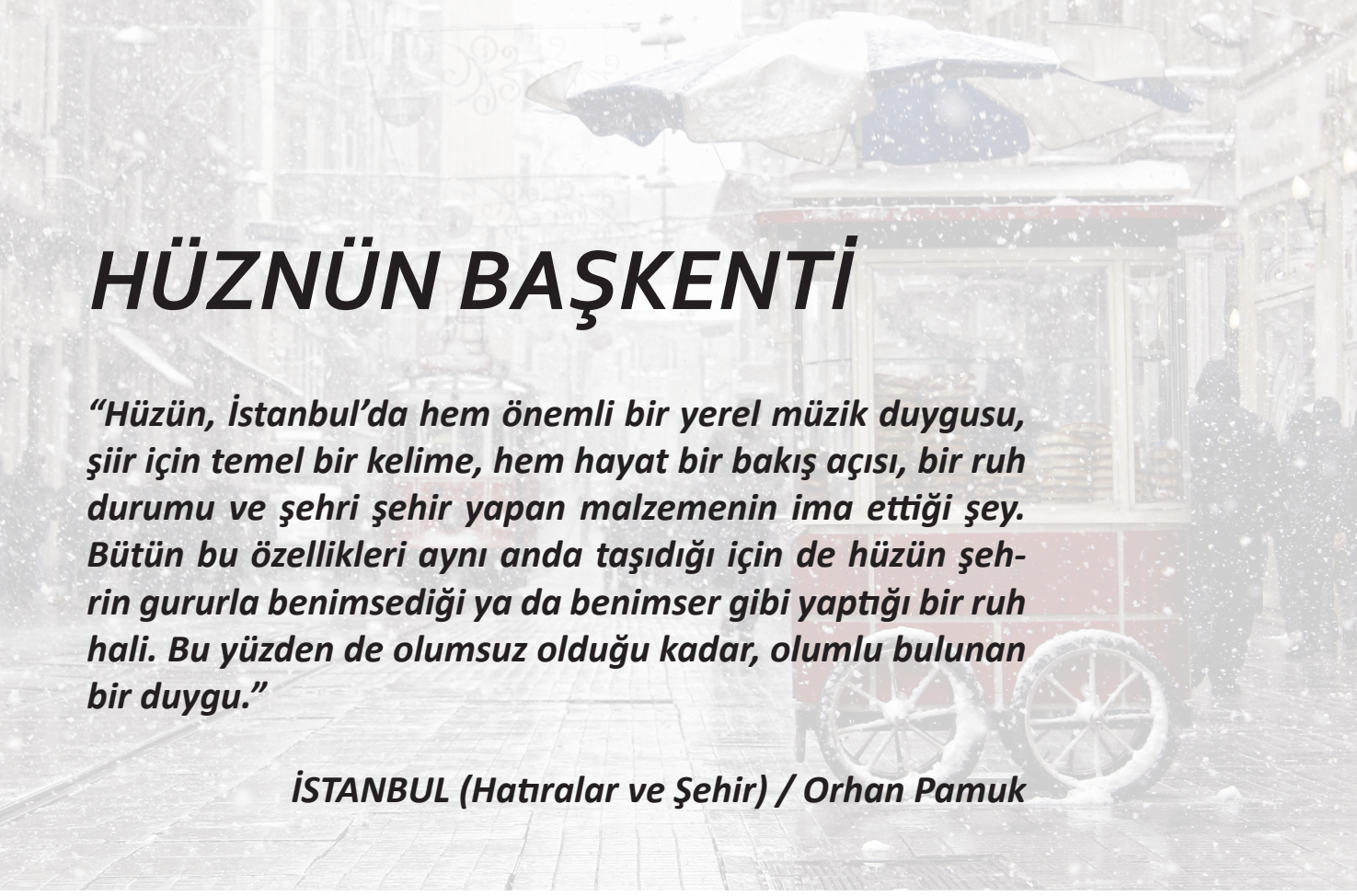

HÜZNÜN BAŞKENTİ

"Hüzün, İstanbul'da hem önemli bir yerel müzik duygusu, şiir için temel bir kelime, hem hayat bir bakış açısı, bir ruh durumu ve şehri şehir yapan malzemenin ima ettiği şey. Bütün bu özellikleri aynı anda taşıdığı için de hüzün şehrin gururla benimsediği ya da benimser gibi yaptığı bir ruh hali. Bu yüzden de olumsuz olduğu kadar, olumlu bulunan bir duygu."

İSTANBUL (Hatıralar ve Şehir) / Orhan Pamuk

İSTANBUL'DA HÜZÜN / Sude FETTAHOĞLU 11 A

İstanbul, aynı anda pek çok duyguyu hissettirebilen, yaşatabilen çok özel bir şehirdir. İlham veren manzaraları ve kültürel yapısıyla her çeşit insana kucak açan bu şehir, içinde yaşayan herkese farklı duygular hissettirdiği için sosyal yapısı ve bu yapının içinde barındırdıkları da hep değişir.

İstanbul'da yaşanan en yoğun duygulardan biri de hüzündür çoğu zaman. Hüznü hissettirdiği için İstanbul'u olumsuzluklar şehri olarak değerlendirmiyorum aksine bu duyguyu hissettirirken bile insanın içine olumlu duygular yüklediği için seviyorum İstanbul'u. Bu şehirde hüznü en çok hissettiren parçalar; terk edilmiş tarihi binalar, yıkılmış mimari eserler, kış aylarında oluşan sert lodoslar, sahilleri döven dalgalı deniz, acı acı çığlık atan martılar, gökyüzünün bile zar zor göründüğü dar sokaklardır bana göre. Bütün bunlar, İstanbul'a hüzün duygusunu yükleme beraber, İstanbul'un estetik algısını yaratan hatta yaşatan unsurlardır. İstanbul'un kimi zaman kasvetli havası bile diğer şehirlerden farklı. Sadece bu farklılık bile onu diğer şehirlerden ayırır ve onu, duygu karmaşasının en yoğun yaşandığı şehir haline getirir.

Hüzün duygusunu resmetmek isteyen bir ressam, duyguları en hissedilebilir şekilde yansıtmak isteyen bir şair; İstanbul'dan başka bir şehri tercih etmez bunun için. Her duyguyu yaşatabilen, ne olursa olsun hep kendine has bir güzelliği ve heyecanı olan, insana âşık olmayı tattıran bir şehirdir İstanbul...

HÜZNÜYLE BİR BÜTÜN / Dilay Janset HAKKO 11 A

Hüzün; insanın gördüğü şeyden mutlu olurken aynı zamanda hissettiği acı, üzüntü ve boşluk duygusudur. Gördüklerin, duyduklarını kötüye yorma, bazı şeyleri gördüğü ya da duyduğu şekilde değil de olanın ona hissettirdiği şekilde yorumlama belki de.

İstanbul; bin bir güzelliğiyle, bin bir tarihi eseriyle, savaşlarıyla, doğal harikalarıyla, insanlarıyla, yaşattığı duygu ve düşüncelerle muhteşem güzellikte bir şehirdir. Her köşesinde bir tarih yatan sokaklarıyla; deniziyle, parklarıyla, camileriyle, saraylarıyla yani tüm sahip olduklarıyla bir bütündür. Fakat ne zaman ki geceleri o parklarda yatan sokak çocuklarını, o masmavi denizler sabahın köründe, günün ayazında açılan balıkçıları ya da bu koca şehirde yokluk içinde yaşam savaşı veren biçare insanları düşünsem koskoca bir hüzün kaplıyor içimi. Ne zaman tarihi eserlere baksam zamanında bu harikalar için can verenleri, köşede iki kuruşa simi satmak için bütün gün bekleyen adamı düşünüp hüzünleniyorum. Ya da sokakta dilenen insanlar, buz gibi soğukta yalın ayak dolaşanlar acıtıyor içimi. Böyle zamanlarda şirin şirin evlerden yükselen incecik dumanlar ısıtıyor içimi yeniden.

Yani ben İstanbul'u sadece resimlerdeki görkemli haliyle gördüğümde mutlu olabiliyorum. Yaşattıkları, barındırdıkları, hissettirdikleri hüzne sebep oluyor. Yine de seviyorum İstanbul'u, hüznüyle bütünleşmiş bu şehri.

ŞİİRLERLE İSTANBUL

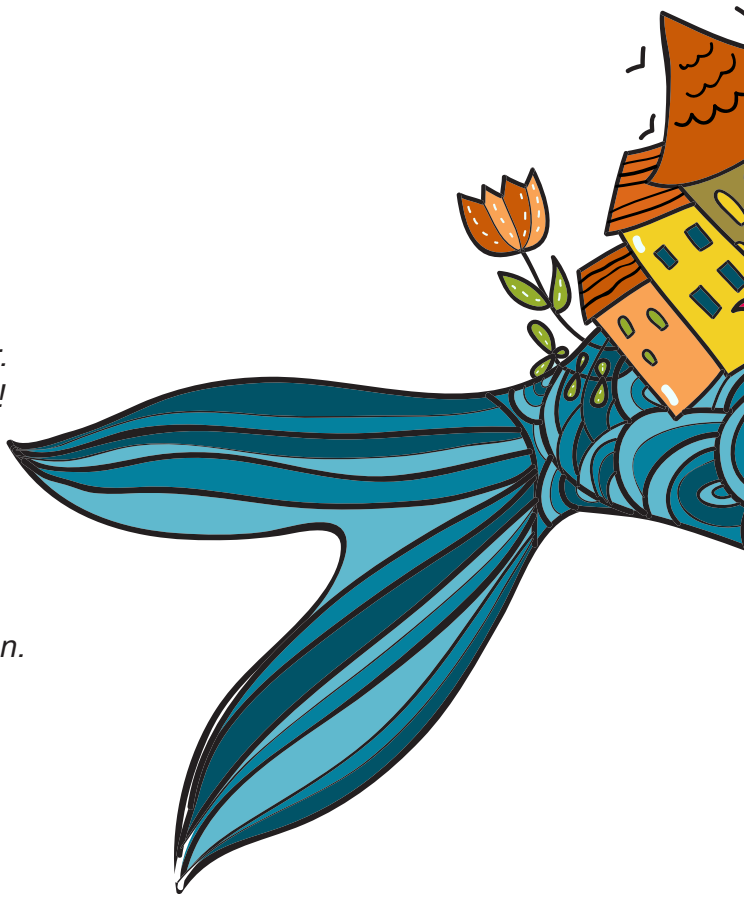

BİR BAŞKA TEPEDEN

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

Nice revnaklı şehirler görülür dünyada,
Lakin efsunlu güzellikleri sensin yaratan.
Yaşamıştır derim, en hoş ve uzun rüyada
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen, sende yatan.

Yahya Kemal

İSTANBUL

Göğsüme bir İstanbul çiziyorum
Başparmağımla, kelebek biçiminde
Çocukmuşum gibi aynanın önünde
Yüzümü saçlarımı okşuyorum

Kadıköyden herhangi bir deniz
Tenha bir tramvay Şişliden
Samatyadan belki Sultanahmetten
İncir ağaçları ansıyorum

Göğsüme bir İstanbul çiziyorum
Başparmağımla, kelebek biçiminde
Biraz umutsuzum, biraz yorgun işte
En çok gözlerimi seviyorum

Ataol Behramoğlu

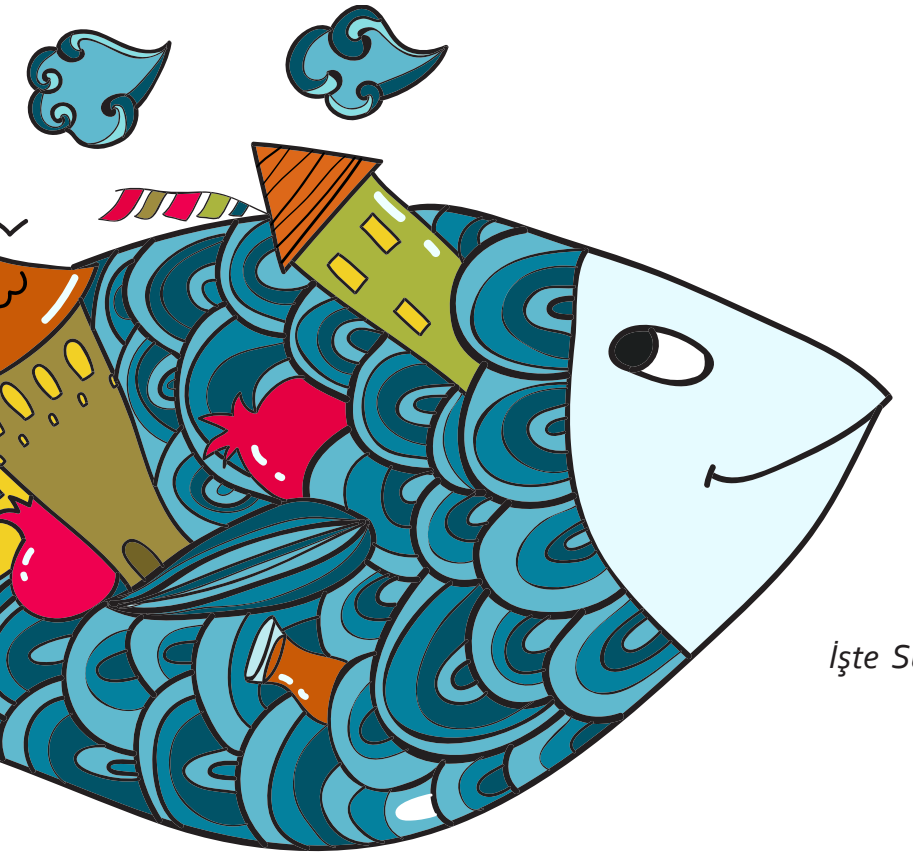

İSTANBUL

Orda, adamı düşündüren
denizler vardır
- ışıltılı ve berrak-
şurda gemiler durmuş,
kimbilir,
zincirleri ne ağırdır.
Sarayburnu,
Kızkulesi,
Haydarpaşa...
Bak işte Köprü,
Böyle ayak altında bütün gün.
İşte yollar gıcır gıcır,
İşte Sultanahmet Meydanı şu gördüğün
Nihayet, ilerde deniz,
Mis gibi balık kokar.
Daha sonra Adalar
ve hep çam ağaçları.
Oranın mehtabı tatlı olurmuş,
Öyle derler,
Rüyadaymış gibi yaşar insan.
Galiba böyle görülür İstanbul
Bir kartpostal önünde durup
İştahla bakarsan.

A. Kadir

neydi o bir zamanlar

istanbul ve sen / neydi o bir zamanlar
sanki gençliğime doğru yaşlanıyordum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
hangi yanıma dönsem seni bulurdum
içimdeki lambanın kırıldığı anlar

istanbul ve sen / sırılsıklam yaşananlar
yanardöner bir ayna yeniden ruhum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
gözlerinin sisinde sevdalı bir yolcuyum
hayal meyal gemiler dumanlı ilkbahar

istanbul ve sen / ikinizden kalanlar
tekrar tekrar ısrarla yaşayıp durduğum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
rüya mıdır gerçek mi kendi kendime sorduğum
istanbul ve sen / neydi o bir zamanlar

attila ilhan

KIZ KULESİ HİKÂYELERİ

TRAVMA KULESİ / Özgün Can ORHAN 9 A

"Bizans imparatorunun bir kızı olur ve kral buna çok sevinir. Kral ülkenin bilginlerini kızını yetiştirmesi için görevlendirir. Ancak bilginlerden birisi kızının on sekiz yaşına geldiği zaman bir yılan tarafından sokularak zehirlenip öleceğini söyler krala. Bu yorumdan etkilenen kral denizin ortasındaki küçük bir adaya kule inşa ettirir. Kızını buraya yerleştir, böylece yılandan kızını korumuş olacaktır. En azından korumuş olduğunu düşünmüştür."

Krala kızının öleceğini söyleyen bilgin, kızın bir kuleye hapsedildiğini duyunca hemen gidip kralla konuşmaya karar verir ve ona, kaderi değiştiremeyeceğini hatırlatır. Bu nedenle kızının zaten kısa sürecek hayatını bir adada tek başına geçirmesi yerine, hayatını dolu dolu yaşaması gerektiğini söyler. Kral, bilginin sadece kehanetinin gerçekleşmesi için böyle dediğini düşünür ve ona ne yapması gerektiğini söyleme cüretini gösteren bilgini öldürtür.

Yıllar geçer ve kralın kızı on sekiz yaşına gelir. Kral kızını hayatta tutmayı başarmanın sevinciyle bir organizasyon düzenler. Organizasyona sadece belli başlı zenginleri davet eden kral, bir günlüğüne kızının adadan çıkmasına izin verir ve o da bu organizasyona katılır. Bir kişi dışında herkes eğleniyordur: kralın kızı...

Kız, on sekiz yıldır tek başına yaşadığı için diğer insanlarla iletişim kuramaz ve onların ne dediklerini anlayamaz. Sadece konuştukları dili biliyordur. Birkaç saat sonra organizasyon biter ve herkes evine gider. Ertesi gün kralın kızına yiyecek, içecek ve diğer ihtiyaçları için malzeme götüren grup, adaya ulaşınca kralın kızının kendini asarak intihar ettiğini görür ve durumu hemen krala bildirir. Kral hemen adaya gider ve kızının cesedini görür. Belki bir not bulmak için belki de kızının ömrünü geçirdiği yeri görmek için kızının odasına girer. Yatağın üzerinde bir mektup bulur. Kızı mektupta krala diğer insanların yaşamlarının çok güzel olduğunu, kendisini bu adaya hapsettiği için ondan nefret ettiğini ve bir yılanın onu öldürmesini böyle bir hayata tercih ettiğini söylemiştir. Kral o an, bilginin sözlerini hatırlar ve yine o anda kalp krizi geçirerek ölür.

HER ŞEY DEĞİŞİR / Zeynep Ece EREZ 9 A

"Bizans imparatorunun bir kızı olur ve kral buna çok sevinir. Kral ülkenin bilginlerini kızını yetiştirmesi için görevlendirir. Ancak bilginlerden birisi kızının on sekiz yaşına geldiği zaman bir yılan tarafından sokularak zehirlenip öleceğini söyler krala. Bu yorumdan etkilenen kral denizin ortasındaki küçük bir adaya kule inşa ettirir. Kızını buraya yerleştir, böylece yılandan kızını korumuş olacaktır. En azından korumuş olduğunu düşünmüştür."

Kralın kızı on sekiz yaşına gelmişti ve güzeller güzeli bir kız olmuştu. Hâlâ babasının onun için yaptırdığı kulede yaşıyordu. Bir gün oturduğu yerden dışarıyı seyrederken hayallere daldı. Dışarıyı, oradaki insanları, onların arasında geçen sohbetleri; hepsini, her şeyi çok merak ediyordu. Fakat bu kuleden kesinlikle çıkamazdı, bunu adı gibi biliyordu ne yazık ki.

Bir gün bu yalnız prensese, kulesine bir prensin geleceği haberi geldi. Prenses çok heyecanlanmıştı. Yardımcıları ve korumaları hariç hiç farklı insan görmemişti yıllardır. Günler geçti, prensin geleceği gün geldi. .Prenses çok heyecanlanmıştı. Sabah kalkar kalkmaz hazırlıklara başladı. En güzel kıyafetlerini giydi, kokularını süründü. Odasındaki divana oturup beklemeye başladı. Akşama doğru denizden sesler gelmeye başladı. Prenses yerinden kalktı ve kulenin çıkışına doğru yol aldı.

Bir tekne yaklaştı ve içinden uzun boylu, yakışıklı bir prens çıktı. Prenses bu yakışıklı adamdan gözlerini alamıyordu. Prens kuleye girdi ve prenses ile tanıştı. Prens de gözlerini prensesten alamıyordu. Hep beraber hazırlanan sofraya oturup bir yandan yemek yerken bir yandan da konuşmaya başladılar. Prenses, prensin neden geldiğini merak ediyordu ve sordu.

- Neden böylesine soğuk ve lanetli bir kuleye geldiniz?
- Emin ol, burası benim yaşadığım yerden çok daha güzel.

Prenses şaşırdı. Nasıl buradan daha kötü bir yerde yaşayabilirdi ki? Sonuçta o bir prensti.

KIZ KULESİ HİKÂYELERİ

- Şu karşıdaki uzun kuleyi görüyor musun? diye sordu prens.
- Evet, Galata Kulesi orası. Fakat ne olmuş ki oraya?
- İşte orası da benim yaşadığım yer.

Prensesin şaşkınlığı yüzünden okunuyordu artık.

- Peki ya neden?
- Benim durumum da seninkinden farklı değildi aslında. Şimdi on dokuz yaşındayım ve sapasağlamım. Yani her şey yalanmış.
- Gerçekten mi? Bende buradan kurtulabilir miyim?
-Elbette, karşında benim gibi bir örnek olduktan sonra burada kalmana gerek olmaz.

Bu umut veren görüşmeden sonra, prensese ilk görüşte âşık olan prens kralın huzuruna çıktı. Onunla görüştü ve uzun çabalardan sonra aslında en başından beri kızının o dört duvar arasındaki yalnızlığını, mutsuzluğunu bilen kral, kızını hemen oradan çıkardı. Prens ve prenses evlendiler ve mutlu mesut yaşadılar. Bir daha bilginin söylediklerine inanmadılar.

MUTLU SON / Ecenaz BİLGİLİ 9 A

"Bizans imparatorunun bir kızı olur ve kral buna çok sevinir. Kral ülkenin bilginlerini kızını yetiştirmesi için görevlendirir. Ancak bilginlerden birisi kızının on sekiz yaşına geldiği zaman bir yılan tarafından sokularak zehirlenip öleceğini söyler krala. Bu yorumdan etkilenen kral denizin ortasındaki küçük bir adaya kule inşa ettirir. Kızını buraya yerleştir, böylece yılandan kızını korumuş olacaktır. En azından korumuş olduğunu düşünmüştür."

Zaman su gibi akıp geçerken kuledeki kızımız büyüdü. Her gün kulenin dışındaki hayatın nasıl olabileceğini düşledi, babasıyla tartıştı dünyanın gerçek yüzünü görebilmek için. Genç kız hiçbir zaman inanmamıştı, inanmayacaktı da on sekiz yaşına geldiğinde bir yılan tarafından sokulacağına. Gün geçtikçe kuralları biraz daha sıkılaşıyordu, insanlardan daha çok uzak düşüyordu kralın kızı. Korkuyordu çünkü biricik kızının kılına zarar gelmesinden çekinirken on sekiz yaşında ölme ihtimali ürkütüyordu onu. Prenses yine kuleden kurtulma düşüyle açtı gözlerini mavi gökyüzüne karşı. Bu günün kuledeki son günü olacağını, etrafı demirlerle çevrili bir kafeste hayatını idame ettiremeyeceğini yineliyordu kendi kendine. Bir plan gerekiyordu onu bu kuleden çıkartacak. Düşündü, taşındı ve buldu; kayıkla karşıya geçecekti. Güneş İstanbul'u aydınlatmayı bıraktıktan ve boğazın karanlık kâbuslarından sonra yolculuğa çıkacaktı. Bir an durdu, pamuk yürekli babasını düşündü ve aynaya bakıp gözlerinden akan minik damlaları yavaşça sildi. Babasının yüzüne bakamayacak olması bile caydırmadı kararından prensesi. Korku, vücudunun her hücresini sarmıştı. Elleri ve ayakları buz tutmuş, rengi bembeyaz olmuştu. Her şey hazırdı. Vakit kaybetmek için zaman yoktu. Çantasını kayığa atıp son kez baktı evine ve yola koyuldu. Karşıya yarım saat içinde geçti. Yeni bir serüven onu bekliyordu "Acaba yılan hikâyesi doğru mu ?" sorusu on sekiz yaşına gelene kadar aklını kurcalasa da doğru olanı yaptığından emindi, haklıydı da. Yıllar geçti prenses evlendi ve üç güzel çocuğu ve anlatacak güzel bir hikâyesi oldu.

İSTANBUL DEYİNCE...

İstanbul deyince aklıma martı gelir.
Yarısı gümüş, yarısı köpük
Yarısı balık, yarısı kuş.
İstanbul deyince aklıma bir masal gelir,
bir varmış, bir yokmuş.

Bedri Rahmi EYÜBOĞLU

Kültürel zenginlik, iki kıta, görkemli bir tarih - **Metin YOLERİ**
İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı - **Elif ZELEF**
Gece ışıkları, kalabalık, İstanbul Boğazı - **İnci UMAY**
Kız Kulesi, Haydarpaşa, Boğaz - **Nergiz DEMİRER**
Aşk, Irmak Okulları, Barış Özdizdar - **Kaan ÇUHADAR**
Beton, vazgeçilmez, tarihi eser - **İlknur KAPTANOĞLU**
Boğaz, balık, tarihi eser - **Erkan ERGİN**
Kalabalık, trafik, para - **Mert Varol ÜNLÜ**
Deniz, binalar, şehir - **Mars Yamaç ÇAĞLAR**
Gün batımı, kaos, telaş - **Selin NARTER**
Boğaz Köprüsü, martı, simit - **Esma KOLBAŞI**
Kalabalık, yalnızlık, koşuşturma - **Oya PEKER GÜLER**
Deniz, kum, güneş - **Dilan BIÇAK**
Galata Kulesi, Balat, yârim İstanbul - **Tuğçe TURNALAR**
Kaos, hava kirliliği, ulaşım - **Burcu ÇAMUR**
Trafik, bina, deniz - **Kemal AŞIK**
Beton, karmaşa, deniz - **Onur DÖRDÜNCÜ**
Şarkılar, Beyoğlu , Haliç - **Tülin TUFAN**
Kuş, câmi, kıyı - **Arda Aydın DOĞAN**
Gürültü, kalabalık, trafik - **Eren KAYHAN**
Gün batımı, vapur sefası, Orhan Veli - **Selin TENGİZ**
Trafik, kalabalık, martı - **Derin ERGİN**

Arkadaşlarımıza ve öğretmenlerimize sorduk: - İstanbul deyince aklınıza gelen üç şey?

Martı, trafik, simit - **Kerem DÜNDAR**
Martı, Boğaz, deniz - **Sude FETTAHOĞLU**
Fatih Sultan Mehmet, şiir, martı - **Serap KUTLU**
Boğaz, çarşı, Kız Kulesi - **Gülperi ÖKTEM**
Tarih, Galata Kulesi, ağaçlar - **Sude EVRAN**
Trafik, boğaz, deniz - **Eren HABERAL**
Martı, sofra, balık ekmek - **Kerem Kenan YILDIRIM**
Boğaz, Kadıköy, karmaşa - **Muzaffer TÜRK**
Boğaz, balık, midye - **Zeynep İNANÇ**
Trafik, deniz, sofra - **Ata İNCEKARA**
Galata Kulesi, Boğaz, Kız Kulesi - **Ayça CAMBAZ**
Deniz, gün batımı, çay - **İpek BİLİM**
Martı, köprü, aşk - **Hazal ZAR**
Özlem, ilginç, tarihi - **Işıl ÖZHEKİM**
Boğaz köprüsü, şaheserler, Osmanlı - **Ece Lal ATAOĞLU**
Şehir, sahil, deniz - **Rüzgar AĞAOĞLU**
Simit, trafik, Kız Kulesi - **Zeynep YILDIZ**
Cihangir, Aşiyan, şehir hatları - **Tuğçe TURNALAR**
Kız kulesi, İstanbul silüeti, Boğaz - **Tuna TANRIVERDİ**
Galata Kulesi, Boğaz Köprüsü, trafik - **Tuana KAMA**
Deniz, trafik, kalabalık - **İmre KARAMAN**
Yedi tepe, balıkçılar, kargaşa - **Gülgün SOMER**

İSTANBUL'A DAİR DENEMELER

Dünyaya son kere bakacaksın deseler bu bakışı İstanbul'un Çamlıca'sından isterdim.
(Lamartine)

İstanbul, önünde şair ile arkeoloğun, diplomat ile tüccarın, prenses ile gemicinin, Kuzeyli ve Güneylinin, hepsinin aynı hayranlık duygusuyla haykırdığı evrensel ve son derece büyük bir güzelliktir. Bütün dünya, bu kentin dünyanın en güzel yeri olduğu düşüncesindedir.
(Edmondo De Amicis)

İSTANBUL AĞRISI

Kanatları parça parça bu ağustos geceleri
Yıldızlar kaynarken
Şangır şungur ayaklarımın dibine dökülen sen
Eğer yine İstanbul'san
Yine kan köpüklü cehennem sarmaşıkları büyüteceğim.
Pançak pançak şiirler tüküreceğim
Demek yine ben
Limandaki direkler ormanında bütün bandıralar ayaklanıyor
Kapı önlerinde boyunlarını bükmüş tek tek kafiyeler
Yahudi sokaklarını aydınlatan Telaviv şarkıları
Mavi asfaltlara çökmüş diz bağlıyor
Eğer sen yine İstanbul'san
Kirli dudaklarını bulut bulut dudaklarıma uzatan
Sirkeci Garı'nda tren çığlıklarıyla bıçaklanıp
İntihar dumanları içindeki Haydarpaşa'dan
Anadolu üstlerine bakıp bakıp ağlayan
Sen eğer yine İstanbul'san
Aldanmıyorsam
Kulaklarımdan kan fışkırıncaya kadar
Yine senin emrindeyim
Utanmasam
Gözlerimi damla damla kadehime damlatarak
Kendimi yani şu bildiğim Attila İlhan'ı
Zehirleyebilirim

Attila İLHAN

İSTANBUL'U TANIMAK / Elif Saba MANDIRACI 11 A

Yüzyıllar boyunca şairler, yazarlar, müzisyenler, ressamlar; İstanbul'u anlatmaya çalışmışlardır. Onu bir kılıfa uydurmaya, ona bir damga vurmaya, süslü kelimelerle tanımını yapmaya da... Ne var ki bu uğraş nafiledir. Çünkü İstanbul'u anlatmak için onu önce iyice tanımak, öğrenmek gerekir. Ne yazıktır ki İstanbul; başkalarının kelimelerinden öğrenilemeyecek kadar karmaşık, bugüne kadar duyduğunuz her şeyi unutturacak kadar da büyüktür.

İstanbul'u öğrenmek için sokaklarını karış karış gezmekten; binaların, dar sokakların, Arnavut kaldırımlarının tozunu yutmaktan başka yol yoktur. İstanbul'u tanımak için evvela insanını tanımak gerekir. Çerkezköy'de, Beylerbeyi'nde bir rıhtımda balıkçılarla sohbet etmek gerekir. Hanlarında, pasajlarında, o büyülü çarşılarında kaybolmak gerekir. Gök kubbeden sonraki en ulu kubbeleri görmek, cemaatle namaza durmak gerekir.

Bütün bu zaman içerisinde İstanbul'a öyle bir kapılırsınız ki farkına bile varmazsınız. Çünkü o, bütün efsane ve esrarlarıyla hem cilveli bir kadındır hem de cıvıl cıvıl ama ürkek küçük bir kız çocuğudur. Bir bakmışsınız ki İstanbul'un esirisinizdir artık.

Bir zamanlar padişahlara, sultanlara ev sahipliği yapmış ulu şehrin kollarında olmak bir güven verir insana, sevdalanırsınız İstanbul'a. Artık ondan ayrı kalma sıla hasreti gibi yakar içinizi. Aklınızda, onu bir daha ne vakit göreceğiniz vardır. İşte böylelikle anlamaya başlarsınız şairlerin evvelce söylediklerini.

Atilla İlhan'ın da dediği gibi: ''sen eğer yine istanbul'san / aldanmıyorsam / kulaklarımdan kan fışkırıncaya kadar / yine senin emrindeyim.''

İSTANBUL'UN SESİ / BARIŞ ÖZDİZDAR 11 A

İstanbul, iki yakaya ev sahipliği yapan şehir. Türkiye'nin seksen bir ilinden biri konumunda olan İstanbul; kozmopolit, kalabalık ve canlı bir yaşam alanı. Yenilenen İstanbul'da birçok güzellik varlığını yavaş yavaş yitirmekte. Adeta bir inşaat şehri artık İstanbul. Evet, son zamanlarda belki öyle fakat geçmişe küçük bir bakış atarsak çok daha temiz ve güzel bir İstanbul göreceğimiz aşikâr. İstanbul, aynı anda büyük bir turizm şehri. Binlerce insan bu güzelliği görmek için İstanbul'u ziyaret ediyor. İstanbul'u İstanbul yapan en büyük faktör, kültürümüz ve başka ülkelerin bizlere bıraktığı izler. Bu silinmez izler, İstanbul'un her parçasına yansımış. Tarihi eser bakımından çok zengin olan İstanbul, eşi benzeri olmayan bir metropol.

Bazılarımız biraz kızgın İstanbul'a, neden mi? İstanbul hep mutlu etmez insanı, Attila İlhan'ın şiirinde de belirttiği gibi: "Yine Kan köpüklü cehennem sarmaşıkları büyüteceğim". Bu dizelerde şair, İstanbul'daki mutsuzluğunu belirtir. Ayrıca kaleme alacağı şiirlerle de bu mutsuzluğu ve hırsı sayfalara dökerek kendini ifade edecektir. İstanbul bugünlerde bazılarını çok kızdırıyor. Benim en çok gördüğüm İstanbul'da yapılan yeni evler… Bu evler yüzünden insanlar evlerine, yorucu iş günün ardından uzun saatler trafik çilesi çekerek gidiyorlar. Bunu ben de yaşıyorum açıkçası. Faydasından çok zararı olan, hem bizlere sorun yaşatan hem de doğayı kirleten bu değişimler herkesin canını sıkıyor.

Evet, İstanbul'un, İstanbul'da yaşamanın pek çok olumsuzluğu var. Peki, sunduğu güzelliklere ne demeli! Usta yazar Lamartine'nin söylediği gibi: " Dünya'ya son kez bakacaksın deseler bu bakışı İstanbul'un Çamlıca'sından isterdim". Bu sözleriyle aslında İstanbul'un büyüsünü o kadar güzel ifade etmiştir ki. İstanbul, çoğu ülkenin sahip olamadığı değerlere sahip bir efsunlu şehir. Kültürümüz; İstanbul'un sokaklarına, evlerine, caddelerine sinmiş. Bu yaşayan şehir, özellikle gece hayatı bakımından da vazgeçilmezdir. Her milletten, her dinden, her kültürden pek çok insana kucak açar sorgulamadan İstanbul. Ya manzaraları… Bambaşkadır tablo gibi uzanan o güzellikler. Kilitlenir gözleriniz, ayıramazsınız bakışlarınızı. Sonra tepelerinin esintisi, o tatlı esintilerin size sessizce fısıldadıkları… Üsküdar sahilinden karşıya baktığımızda gölgelenmiş kubbelerin havaya yükselişi… Bunlardır İstanbul'u İstanbul yapan.

İstanbul insanıyla, varlığıyla fark yaratmış bir şehir. Siz nerede bu kadar sıcak ilişkiler gördünüz? İstanbul, bu sıcak ilişkilere ev sahipliği yapan; bu bağları daha da kuvvetlendiren yegâne değerdir. Belki, herkesi mutlu edemez ama hiç olmazsa mutlu etmeye çalışır sessizce ve özenle. Her mevsimi eşsiz güzellikte yaşatan ve tarihi anlamda en önde gelen kültür şehirlerden biri olan İstanbul; halkıyla, mimarisiyle, yaşattığı karmaşık duygularla ve tüm güzelliğiyle beni büyüleyebilen tek şehir bana göre.

İstanbul eskiden beri Avrupa ve Asya'yı birleştiren tılsımlı ve adeta kutsal bir mühürdür. İstanbul muhakkak dünyanın en güzel yeridir.

(Gerard De Nerval)

Dünya'da İstanbul kadar güzel görünüşlü başka bir kent bulunmadığını söyleyenler, gerçekten haklıymışlar.

(Chateaubrıand)

İSTANBUL

Seni görüyorum yine İstanbul
Gözlerimle kucaklar gibi uzaktan
Minare minare, ev ev,
Yol, meydan.

Geliyor Boğaziçi'nden doğru
Bir iskeleden kalkan vapurun sesi,
Mavi sular üstünde yine
Bembeyaz Kızkulesi.

Bir yanda, serin sabahlarla beraber,
Doğduğum kıyılar: Beşiktaş'ım.
Baktıkça hep, semt semt, yer yer,
Beş yaşım, on beş yaşım, ah yirmi yaşım!

...

Önümde, açık kollarıyla Boğaz,
Çengelköy'den aktarma Rumelihisarı.
İstanbul, İstanbul'um benim,
Kadıköy'ü, Üsküdar'ı...

Gün olur, Köprü ortasında durur
Anarım, Adalar'da çamların uykusunu.
Gün olur, Beyoğlu'nu özler içim,
Koklamak isterim Tünel'in kokusunu.
...

Bir daha görüyorum seni dünya gözüyle,
Göğün hep üstümde, havan ciğerlerimdedir.
Ey doğup yaşadığım yerde her taşını
Öpüp başıma koymak istediğim şehir!

Ziya Osman SABA

SENİ GÖRÜYORUM İSTANBUL / Nazlı Deniz EYMÜR 11 B

İstanbul somut değildir, soyuttur İstanbul. Anlata anlata bitiremezsin ama gelip yaşanmadığı, sokaklarında yürünmediği, vapura binilmediği, karında yürünmediği sürece hissedilmezdir İstanbul. Anlat anlat bitmez Galata'nın, Kız Kulesi'nin efsanesi; Boğaz Köprüsü'nün manzarası, yemeklerin güzelliği... İstanbul'u anlatsam neye yarar, sen elindeki kitabın ve kulaklığınla vapur sefası yapmadıkça, dalganın sesi sana eşlik etmedikçe neye yarar ki anlatılanlar. Hissetmektir İstanbul, yağmurunda yürüyüp ıslanmaktır, karında beyaza gömülmektir, gün batımının en güzel rengidir İstanbul; denize vuran ay ışığıdır, vapurun oluşturduğu dalganın sesiyle köpüğüdür İstanbul. Tarif edilemeyen bütün duyguların evidir İstanbul.

İstanbul karmaşa şehridir. En güzel ve en derin duyguların yaşandığı, anılarımızın sonsuzluğa karıştığı; üzüntülerimizin yağmur olup, şimşek olup çaktığı şehirdir. Ayrıcalıktır "İstanbulluyum" diyebilmek. İstanbul bizi tanır, üzüntümüzle havası fırtınalı, denizi dalgalı, şarkıları hüzünlüdür. Gün batımının o içimizi ısıtan en güzel turuncusunu, Kadıköy sahilinde oturup vapurları izlediğimizde yine yalnız olmamızı hep İstanbul sağlar. Mutluyken güneşi ve çiçekleri açar, kuşları cıvıldatır, gökyüzünün mavisi denize vurur. İstanbul efsunun şehridir.

İstanbul öyle bir şehirdir ki insanı mutluyken hüzünlü, hüzünlüyken mutlu yapar. İnsanı duygusal olarak etkileyebilecek o kadar çok şey vardır ki. Canın sıkkındır, rıhtımdan vapur iskelesine yürür vapurla Karaköy'e gidersin. Hele bir de akşamsa vapurun dış kısmında oturur, ayaklarını demirlere koyup kubbelerin üzerindeki ışıklarla düşüncelere dalarsın, kulağında kulaklığın, elinde kitabın... Karaköy'de inersin, sahilden kafelere yürürken kalabalık içinde yine yalnızsındır. Dönüş yolunda vapura giderken yoldaki midye dolmacı sana midye ısmarlar, peçete satan kız kafana çiçekten bir taç takar. Sıra vapura binmeye geldiğinde yürümekte zorlanan, ceketinin üstünde Atatürk rozeti ve savaş madalyaları olan bir amcaya yardım eder, vapurda onunla sohbet ederken sana: "Güzel kızım; sen akıllısın, oku ve ülkeyi kurtar. Belki ben göremem ama senin sözün bana yeter." der. O sırada vapurdaki sokak sanatçıları en sevdiğin şarkıyı çalıyordur. Sen şarkıyı mırıldanırken vapur iskeleye yanaşır ve bir vapur yolculuğu seni tümüyle değiştirir.

Bazen kendimi bir kuş olarak hayal ederim. İstanbul'un en şanslıları onlardır çünkü. Gözlerimi kapatır ve bir daha görürüm onu dünya gözüyle. Göğü hep üstümde, havası ciğerlerimde, seni görüyorum yine İstanbul; gözlerimle kucaklar gibi uzaktan.

ÖZEL ŞEHİR / Azra ULU 11 B

İstanbul, tarih boyunca birçok imparatorluğa başkentlik yapmış bir şehirdir. Şehrin her köşesinde tarihi ve doğal güzellikler vardır. Müzeler, camiler, dükkânlar, kiliseler ve daha pek çok tarihi yerler İstanbul'u İstanbul yapan yerlerdir.

İstanbul'u durup bir düşünürsek çok fazla güzel ve etkileyici özelliklerini buluruz. Şehrin belirli simgeleri de bunlara dâhil olur. Örneğin; Kız Kulesi, Galata Kulesi gibi yerler şehrin efsunlu yerleridir. Buraların manzaraları, insanları çok farklı duygu ve düşüncelere hatta hayallere itebilir. Hayallerin gerçekle buluştuğu bir şehirdir İstanbul. Rıhtımda denize karşı kurulan hayaller, sohbetler insanı rahatlatan özelliklere sahiptir.

Sevgi, aşk şehridir İstanbul. Boğazdan vapurla geçmek, martılarla arkadaş olup denizin sesini dinlemek, güzel hayallere dalmak, pek kolay, güzel ve rahatlatıcıdır bu şehirde. İstanbul'un yüksek tepelerine çıkıp, güzel İstanbul'u bir de yukarıdan görmek var tabii. Eşsiz manzaraların ve birbirinden farklı kubbelerin etkileyici görüntüleriyle karşı karşıya kaldığımız vakit, anlarız İstanbul'un özel olduğunu. Lamartine'nin de dediği gibi; "Dünya'ya son kere bakacaksın deseler, bu bakışı İstanbul'un Çamlıca tepesinden isterdim. " Bu cümle aslında İstanbul'un dünyanın dört bir yanından bilinip, güzelliklerinin kabullenildiğinin göstergesidir.

Dostluk, arkadaşlık ve aile şehridir İstanbul. İnsanların birbirleriyle vakit geçirdiği, sohbet edip dertleştiği güzide şehirlerden biridir. İstanbul, kısacası insanın ömründe bir kez gelip gezmesi ve doya doya tadını çıkartması gerektiği bir şehirdir.
"Bir daha görüyorum seni dünya gözüyle
Göğün hep üstümde, havan ciğerlerimdedir
Ey doğup yaşadığım yerde her taşını
Öpüp başıma koymak istediğim şehir!"

Bu dörtlükler benim ve eminim ki İstanbul'da yaşayan çoğu insanın da duygularına güzel ve sanatlı bir şekilde tercüman olmuştur. Güzelliklerin her yönden buluşup harmanlandığı bu özel şehri koruyup daha da güzelleştirmek de bize düşer.

İstanbul Kitapları

Hem Doğu Roma İmparatorluğunun, yani Bizans'ın ve sonrasında da Osmanlı Devleti'nin başkenti olması hem de iki kıtayı birbirine bağlayan bir boğazın iki yakasına kurulmuş olağanüstü güzellikte bir şehir olması nedeniyle İstanbul, çağlar boyunca bütün dünyanın gözdesi olmuş; askerler ve siyasetçiler kadar tüccarların, sanatçıların ve özellikle de gezginlerin ilgisini çekmiştir. Bunun bir sonucu olarak, yüzyıllar boyunca İbni Batuta'dan Ogier Ghislain de Busbecq'e, Evliya Çelebi'den Antoine Ignace Melling'e, Jean-Baptiste Tavernier'den Miss Julia Pardoe'ya, İstanbul'u ziyaret eden sanatçıların, gezginlerin, siyasetçilerin, elçilerin izlenimlerini yazdığı çok sayıda kitap ve İstanbul'u betimleyen çok sayıda resim günümüze kadar ulaşmıştır.

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren edebiyatımızda yer tutmaya başlayan roman ve hikâye türü için de İstanbul vazgeçilmez bir mekân işlevi görmüştür. Özellikle ilk dönem roman ve hikâyelerin hemen hemen tümü İstanbul'da yaşanan olayları konu alır. Daha sonraki yıllarda da İstanbul'un mekân olarak yer aldığı roman ve hikâyeler, genel toplam içinde büyük bir ağırlık taşır. İlk edebi romanımız olarak kabul edilen, Namık Kemal'in İntibah'ından başlayarak Halit Ziya'nın Aşk-ı Memnu ve Mai ve Siyah, Mehmet Rauf'un Eylül, Refik Halit'in İstanbul'un İçyüzü, Mithat Cemal'in Üç İstanbul, Halide Edip'in Sinekli Bakkal, Reşat Nuri Güntekin'in Yaprak Dökümü, Abdülhak Şinasi Hisar'ın Fahim Bey ve Biz, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur, Peyami Safa'nın Fatih – Harbiye, Kemal Tahir'in Esir Şehrin İnsanları, Orhan Kemal'in Evlerden Biri, Attila İlhan'ın Dersaadette Sabah Ezanları, Orhan Pamuk'un Masumiyet Müzesi, Ahmet Ümit'in İstanbul Hatırası romanlarında; Sait Faik'in hemen hemen tüm hikâyelerinde İstanbul, yalnızca bir mekân olarak değil, aynı zamanda bir kahraman olarak yer alır.

İstanbul, bugün de çok sayıda sanatçıya ve yazara esin kaynağı olmaya devam ediyor. Çeşitli yazarlar, tarihçiler, araştırmacılar tarafından İstanbul'u konu alan eserler yazılıyor ve geniş bir okuyucu kitlesine hitap ediyor.

Bunların tümünü ele almak, hiç kuşkusuz, çok uzun ve akademik nitelikte bir çalışmayı gerektirir. Bu nedenle burada yalnızca birkaç örnekle yetinmeyi tercih ediyoruz.

SEYAHATNAME'DE "İSTANBUL" – EVLİYA ÇELEBİ (17. YÜZYIL)

Evliya Çelebi, on ciltlik dev eserinin birinci cildini Osmanlı Devleti'nin başkenti olan İstanbul'a ayırarak aynı zamanda ilk Türkçe İstanbul monografisini de yazmıştır.

Ünlü gezginimiz; pek çok kaynaktan derlediği mitoloji ve tarih karışımı bilgilerden saray ve çevresine kadar, pek çok ünlünün kişisel tarihinden kent sakinlerinin gündelik hayatına kadar, şehrin etrafını çevreleyen surlardan her türlü mimari esere kadar, evlerin kapılarından şehrin tepelerine ve iskelelerine kadar, savaş ve barışta şehrin ve ordunun ihtiyaçlarını karşılayan yüzlerce esnaftan bahçelere ve mesire yerlerine kadar, padişahlardan her sınıftan yöneticilere, bilim adamlarına ve ilginç tiplere kadar, devletçe düzenlenen şenliklerden çok özel meclislerde yaşanan eğlencelere kadar akla gelebilecek hemen her şeyi bu ciltte anlatır.

THE CITY OF SULTAN AND THE DOMESTIC MANNERS OF THE TURKS – Julia PARDOE (1837)

Miss Julia Pardoe'nin bu kitabı, çok sayıda çelik baskı gravürle birlikte, iki cilt olarak ilk kez 1837'de Londra'da yayımlandı ve çok ilgi çekti. Daha sonra 3 cilt olarak 1838, 1845 ve 1854'te tekrar basıldı. Türkçeye "Şehirlerin Ecesi İstanbul" adıyla çevrilen bu eserde yazar, II. Mahmud Dönemi İstanbul'unu sokakları, semtleri ve günlük yaşamıyla; şehrin sakinleri olan Türkler, Rumlar, Ermeniler ve Yahudileri yemekleri, âdetleri, eğlenceleri ve yaslarıyla ayrıntılı bir şekilde ele alıyor.

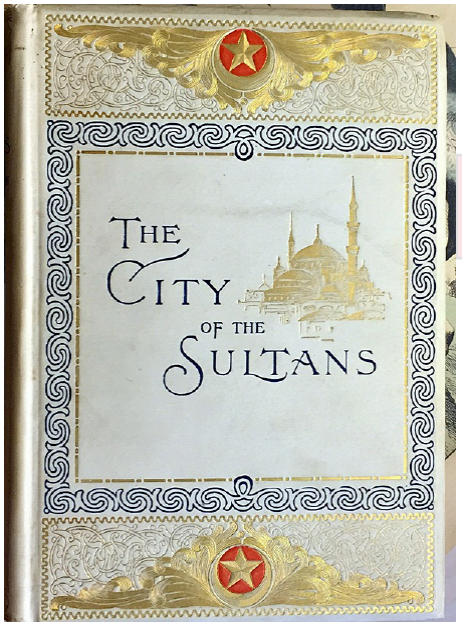

CONSTANTINOPLE: THE CITY OF THE SULTANS – Clara Erskine CLEMENT (1895)

Amerikalılara İstanbul'un tarihini ve geleneklerini tanıtma amacıyla yazılan kitap, pek çok farklı konuyu ustalıkla ele alır. Yazar, İstanbul'un Bizans dönemindeki tarihini, Haçlı Seferleri sırasında Latin orduları tarafından istilasını canlı bir üslupla anlatıyor. Daha sonra şehrin Osmanlı tarihini ele alan Clement, Fatih Sultan Mehmet ile 2. Abdülhamit arasındaki dönemin kayda değer olaylarını anlatıyor. Ayrıca tarihi eserler, pazarlar, dükkânlar, doğum, sünnet, düğün gelenekleri hakkında da bilgiler veriyor.

CONSTANTINOPLE – Edmondo de AMICIS (1877)

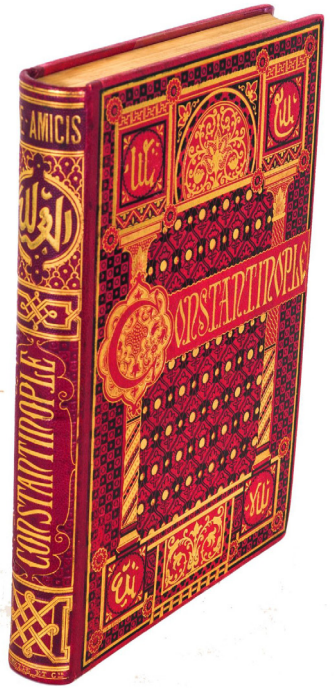

Ünlü İtalyan yazar Edmondo de Amicis'in 1870'lerde büyük bir heyecanla geldiği ve aynı duygularla kitabını yazdığı İstanbul, bu şehir üzerine yazılmış en güzel ve etkileyici kitaplardan biridir. Amicis'in müthiş gözlem gücüyle İstanbul'un ruhunu okumaya çalıştığı bu kitap, yayımlandığı günden beri pek çok yazar ve ressam için de esin kaynağı olmuş. Tuhaflığı, güzelliğinden fazla bu şehrin insanlarına ve alışkanlıklarına, iskelelerinden kuşlarına, camilerinden sokak aralarına, çeşmelerinden meydanlarına, İstanbul'un her yerine tutkulu bir merakla, hayranlıkla bakmış Amicis. Aşkla ışığına bağlandığı İstanbul'un geleceğiyle ilgili olarak kaygı duymadan da edememiş...

CONSTANTINOPLE AND THE SCENERY OF THE SEVEN CHURCHES OF ASIA MINOR – Robert WALSH (1839)

İrlanda asıllı bir papaz olan Rober Walsh tarafından yazılan ve Thomas Allom'un olağanüstü güzellikteki gravürleriyle süslenen bu yapıt; Miss Pardoe'nun eseriyle birlikte Osmanlı İmparatorluğunun çok kültürlü başkentinin doğal ve mimari güzelliklerini sergileyen en karakteristik iki albümünden biri olma özelliğini taşıyor.

Günümüze kadar geniş bir okur kitlesi tarafından okunmuş olan bu yayında etraflı bir tarihçe ve padişahlar hakkında ayrıntılı bilgiler içeren bir liste verildikten sonra İstanbul'daki anıtlar (mabetler, çeşmeler, sarnıçlar, surlar ve kaleler, mezarlıklar, saraylar...) ve mahalleler büyüleyici bir anlatımla ve çarpıcı görsellerle sergileniyor. Bunların yanı sıra gündelik yaşamdan sahnelerle (hamamlar, çarşılar, kahvehaneler...) 19. yüzyıl İstanbul'unun tarih kitaplarına pek girmeyen yüzü öne çıkıyor.

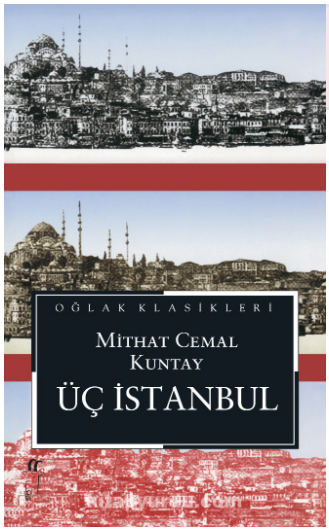

ÜÇ İSTANBUL – MİTHAT CEMAL KUNTAY (1938)

Neredeyse bütün anketlerde "en iyi 10 Türk romanı" arasında gösterilen Üç İstanbul, Abdülhamit'in İstibdat Dönemi'nden II. Meşrutiyet'e ve Mütareke Dönemi'ne kadar yaklaşık 40 yıllık bir zaman diliminde İstanbul'un üç farklı dönemini ele alır. Oldukça geniş bir kişi kadrosu olan romanın başkahramanı Adnan'ın hayatının üç evresi (Genç, yoksul ve idealist Adnan, zengin ve mevki sahibi Adnan, hasta ve mutsuz Adnan) İstanbul şehrinin de üç dönemiyle başarılı bir biçimde örtüştürülür. Roman, Adnan'ın merkezinde yer aldığı bir aşk üçgeni üzerine kurulmasına karşın, bir yandan da İstanbul'un bu üç döneminin panoramasını sergiler.

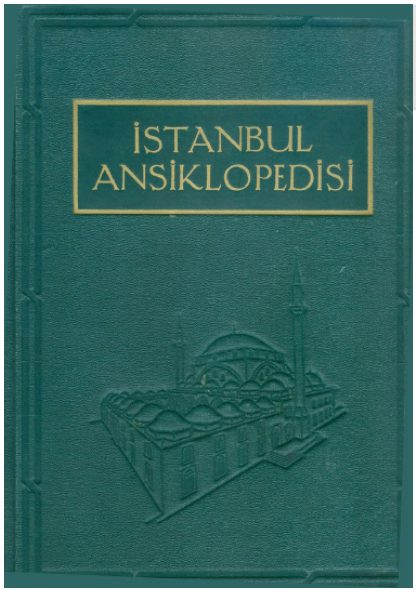

İSTANBUL ANSİKLOPEDİSİ – REŞAT EKREM KOÇU (1944)

Reşat Ekrem Koçu'nun, yayımına 1944 yılında başladığı ve 1975 yılında ölümüne kadar 11. cildine ve "G" maddesine kadar ancak gelebildiği İstanbul Ansiklopedisi, ülkemizde yazılmış olan ilk "şehir ansiklopedisi" olma özelliği taşır. Aslında 1937 yılında yazılan ve hacim olarak İstanbul Ansiklopedisi ile karşılaştırılamayacak ölçüde küçük olan "An Encyclopadeia of London" adlı tek ciltlik eseri dikkate almazsak, dünyada da bir ilk olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ancak İstanbul Ansiklopedisinin asıl önemi ve başta gelen özelliği, alanında bir ilk olması değil, İstanbul'un tarihine, coğrafyasına, mimarisine, edebiyat ve folkloruna, mahalle ve sokaklarına, ünlülerine ve tarih kayıtlarına geçmeyecek sıradan insanlarına, ticaretine ve gündelik yaşamına, kısaca akla gelebilecek her türlü dair olağanüstü bir ayrıntı zenginliği taşımasıdır. Diğer tarihçilerin atladığı ayrıntılara özellikle dikkati çeken Koçu, en hurda bilgileri bile eserine almaktan çekinmez; adeta bir "dedektif " gibi davranarak şehrin en tuhaf olaylarının ve kişilerinin peşine düşer ve ele aldığı her maddeyi kendine özgü anlatımıyla çok hoş bir okuma şölenine dönüştürür. Bu yönüyle İstanbul Ansiklopedisi, ansiklopedilerin o asık suratlı, ciddi ve objektif yapısına da aykırı düşer. Orhan Pamuk, İstanbul Ansiklopedisi'nin en sonunda gerçek bir ansiklopediye benzemek yerine İstanbul'un kendisine benzediğini söyler. İstanbul'da hayat bilimin kalıplarına sığmayacak oranda çetrefil bir içerik ve biçim dengesi taşıdığı için İstanbul Ansiklopedisi de bilimin kalıplarını kırarak ait olduğu şehrin özelliklerini bünyesine alan bir eser kimliğine bürünür.

İSTANBUL – Orhan PAMUK (2003)

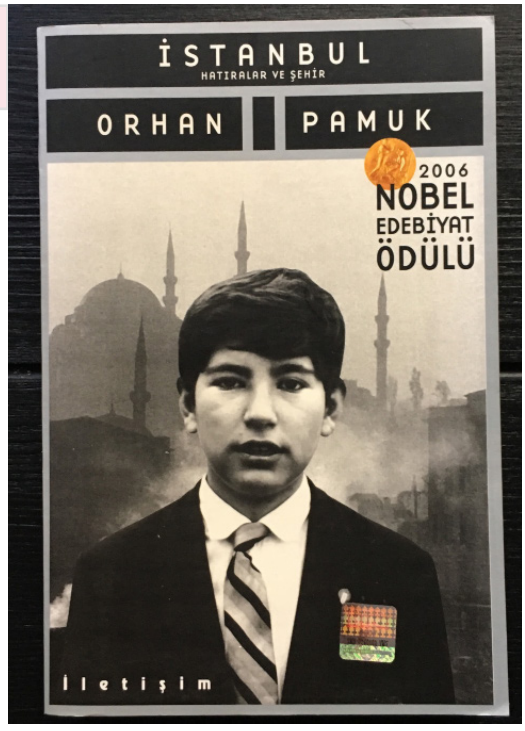

2006 Nobel Edebiyat Ödülü'nün Orhan Pamuk'a verildiğini açıklayan bildiride jürinin özellikle üzerinde durduğu ve "Sayın Orhan Pamuk, İstanbul'u Dostoyevski'nin St. Petersburg'u, Joyce'un Dublin'i ve Proust'un Paris'i gibi, dünyanın her köşesinden okurların kendi hayatlarını yaşar gibi tanıyıp bir ikinci hayat sürecekleri vazgeçilmez bir edebi şehir yaptınız!" sözüyle övdüğü bu kitap, yazarın çocukluğundan 22 yaşında romancı olmaya karar verdiği güne kadarki dönemi, bu dönemin İstanbul'unu ve kendisinin şehirle kurduğu bağı anlatır.

Yazarın kendini "ben" olarak ilk hissedişinden; annesine, babasına, ailesine yönelen hikâye, bir hüzün ve mutluluk kaynağı olarak İstanbul sokaklarına açılır. Günümüzün büyük romancısının gözünden 1950'le-

rin İstanbul sokaklarını, parke taşı kaplı caddeleri, yanıp yıkılan ahşap konakları, eski bir kültürün yok oluşuyla, onun külleri ve yıkıntıları arasından bir yenisinin doğuşunun zorluklarını keşfederken Pamuk'un ruhsal dünyasının oluşumunun da izlerini süreriz.

Kitaba ayrıca Ara Güler başta olmak üzere, İstanbul'un büyük fotoğrafçılarının çektiği on binlerce kareden ve kendi kişisel albümünden seçtiği fotoğraflar da eşlik ediyor.

İSTANBUL KİTAPLIĞI – SELİM İLERİ (1980 – 2016)

Yıldızlar Altında İstanbul, İstanbul Seni Unutmadım, İstanbul'un Sandık Odası, İstanbul Hatıralar Kolonyası ve İstanbul Lale ile Sümbül adlarını taşıyan beş kitaplık bu serideki kitaplarda yer alan yazılar, dev bir yapbozun parçaları gibi, İstanbul'u bütün zenginlikleriyle çok renkli ve çok ayrıntılı bir biçimde ele alıyor. Selim İleri, bu zengin ayrıntıları işlerken, her zaman övgüyle söz ettiği Ahmet Rasim, Abdülhak Şinasi Hisar, Nahit Sırrı Örik, Reşat Ekrem Koçu gibi yazarların izinden giderek çoğu zaman kendi yaşantılarına ve tanıklığına başvuruyor. Böylece 20. yüzyılın ilk yarısının İstanbul'unu semtleri ve mahalleleriyle, yazarları ve sanatçılarıyla, yemekleri ve eğlence kültürüyle, gelenekleri ve âdetleriyle, meşhurları ve unutulmuş insanlarıyla tadına doyulmaz bir edebiyat şölenine dönüştürüyor.

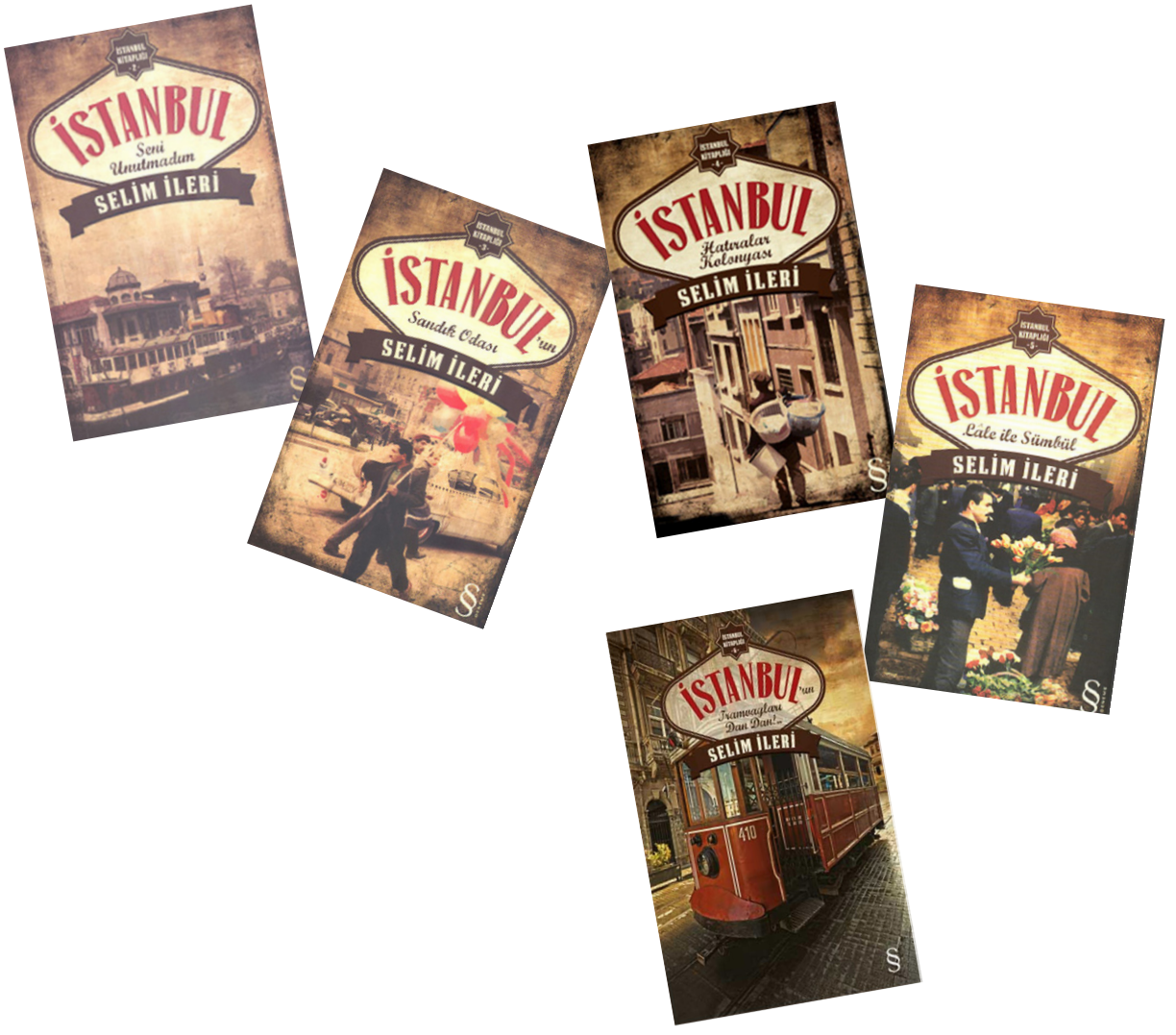

BUNLARI

1. İstanbul yakınındaki Yarımburgaz Mağarası'nın, Türkiye'deki en eski yerleşim yeri olduğunu,
2. İstanbul'u kuşatan ilk İslam Devleti'nin Emeviler olduğunu,
3. İstanbul'u kuşatan ilk Türk devletinin Avarlar olduğunu,
4. İstanbul Boğazı'nın Rumeli (Avrupa) yakasının 55, Anadolu yakasının ise 35 kilometre uzunluğunda olduğunu,
5. Boğaz'ın en derin yerinin, Bebek'le Kandilli arasında bulunduğunu ve 120 metre olduğunu,
6. İstanbul' un, 2010 Avrupa Kültür Başkenti seçildiğini,
7. İstanbul ili sınırları içerisinde, 39 ilçe bulunduğunu,
8. İstanbul'un; dünyada iki kıta üzerinde kurulu tek şehir olduğunu,
9. Yaklaşık 15 milyonluk nüfusu ile Dünya'nın en kalabalık 18. kenti İstanbul'un, pek çok Avrupa ülkesinden daha yoğun bir nüfusa sahip olduğunu,
10. İstanbul'da üç binden fazla cami olduğunu,
11. Yunanistan'dan gelen Megaralıların M.Ö. 680'lerde Marmara Denizi'ni geçerek İstanbul'a ulaştığını, bugünkü Kadıköy'e bir kent kurduklarını ve karşı kıyının daha güzel olduğunu fark etmedikleri için, bu kente "Körler Ülkesi" dendiğini,
12. Dünyada uçmayı başaran ilk insan olan Hazerfan Ahmet, bu uçuşunu Galata Kulesi'nden gerçekleştirdiğini,
13. 1204'te Haçlılar tarafından ele geçirilip yağmalanan Orta çağın en büyük kenti İstanbul'un, bu işgal ve yağma sonrasında yoksul ve harabe bir kente dönüştüğünü,
14. Kız Kulesi'nin bir zamanlar, Boğaz'dan geçen gemilerden vergi almak amacıyla kullanıldığını,
15. Küçük Kıyamet olarak anılan ve 8 şiddetinde olduğu tahmin edilen 1509 depreminde çok büyük zarar gören İstanbul'un; 1510'da Sultan II. Bayezid tarafından 80.000 kişinin istihdamıyla neredeyse yeniden kurulduğunu ve günümüze gelebilen eserlerin büyük çoğunluğunun bu devirden kaldığını,
16. İstanbul'un en önemli sorunlarından birinin çarpık kentleşme olduğunu,
17. Taksim Meydanı'nın, İstanbul şehir sularının dağıtım (taksim) merkezi olduğu için bu adla anıldığını,
18. Osmanlı Türk mutfağının; İmparatorluk başkenti olan İstanbul'a ülkenin her yanından gelen deneyimli ustalar, çeşitli malzemeler ve farklı lezzetler sayesinde ortaya çıktığını,
19. Bu yıl on beşincisi düzenlenen İstanbul Bienali'nin konusunun " İyi Bir Komşu" olduğunu

BİLİYOR MUYDUNUZ?

YAZMANIN İNSAN RUHUNA ETKİSİ

Berke ÇALBAŞ 12 A

Bence bir anlamı var yazmanın; dünyaya yazmak biçiminde çıkmak. Sanki bir yazı makinesi gibi… Gördüğün, duyduğun, düşündüğün, vb. durmadan harflerini oynatıyor senin. Kaçınamıyorsun. Ya doğal bir şey bu ya da hastalık. Ne olursa olsun gerçeğin ta kendisi. Bir ıhlamur ağacı gerekir mi dünyaya? Ihlamur ağacı olmasaydı olmaz mıydı? Bilmem. Ama var ıhlamur ağacı. İnsanın bir "yazmak" olarak olması gibi… Akarsu da var, kayanın içine gömülmüş bir zümrüt de. Yazmak, insan olarak biçimlenmiş bir edim. O kadar ki –ve inan buna– sen yazmasan bir başkası yazacaktı yazılması gerekeni. Bir Dostoyevski olmasaydı bile, Karamazov Kardeşler yazılacaktı gene de. Ben böyle düşünüyorum. Böyle düşündüğüm için de kızmıyorum kendime, yapay bulmuyorum yaptıklarımı ve yazdıklarımı. Hatta yazmasam kötülük yaptığıma inanırdım. Bir ıhlamur ağacını kesmekle kendimi yazmaktan alıkoymak aynı şey. Ya da ıhlamur ağacının olmasıyla benim olmam anlam bakımından farklı değil. Bundan sonrası ayrıntılar…

EDİP CANSEVER

İnsanlık tarihi ne ateşi yakan kıvılcımla başlar ne de dönen ilk tekerlekle… İnsanlık tarihi denen şey, yazının icat edilmesiyle ortaya çıkar. Evet, yazının icat edilmesiyle… Çünkü yazı, yazarken kullandığım kalem veya oturduğum sandalye kadar insan yapımıdır. Bu nedenle binlerce farklı dil, sayısız lehçe var. Ağaç bir gerçektir, dışarıda dimdik durur. Ona ağaç demekse tamamen Türkçe bir yaklaşımdır. Hatta hiç kelimesini oluşturan harfler tek tek incelenirse bunların da tamamen yapay olduğu anlaşılır. Bu harfler bir Japon'a veya bir Rus'a hiçbir şey ifade etmeyebilir. Benzer şekilde atalarımız, ağaç yerine hipopotam kelimesini seçseydi uzun yeşil bitkiler bizim için hipopotam olurdu. İşte, dillerin bu öznellikleri bize yaratıcıları hakkında her bilgiyi sunabilmelerini sağlar. İnsanlar; hayatlarında duydukları sesleri, gördükleri ve yaşadıkları şeyleri dillerine aktarmışlardır. İnsanlar konuştukça ruhlarını dışa dökerler. Her anlamda ruh tarafından yaratılan bu öğe, onun tam tamına bir yansımasıdır. Yazı da bu icadın geldiği en son noktadır. Yazılanlar çoğaltılabilir, dağıtabilir ve en önemlisi zamanın saldırısına dayanabilir. Yazı yazan kişi, kendi ruhundan bir parçayı zamanın amansız akışından saklamış olur.

Herkes var olmak, bir fark yaratmış olmak, bir şeyleri etkilemiş olmak ister. Varoluşlarının bir anlamı olmasını isterler. Yazı, bu emelde en önemli araçtır. Bir ruh, kendi varlığını dışa dökerek başka ruhları etkileyebilir. Dünya üzerinde eksik veya yanlış gördüklerini düzeltebilir, mutlulukları paylaşabilir. Bundan daha tatmin edici bir şey var mıdır? Bu sebeple müzik ruhun gıdasıysa yazmak da ruhun yaptığı iştir. Yazılan her cümle, atılan bir çapa ya da salınan bir kök gibidir. Ruh, zamana karşı varlığını kanıtlarken bir işi de başarmış olur. Başkalarının hayatını ufacık da olsa etkilemiştir. Şimdi kişinin duyacağı mutluluk, işini bitirip gururla dolu bir insanın doygun tatminliğidir. Yemek yemenin doyurması ile başarının doyurması çok farklıdır. Yemek yemenin vücut için gerekli olması müzik dinlemeye benzetilebilir. Bu şart fakat alt bir hazdır. Yaratıyor olmak ise bundan çok daha üstündür. Yazılan ister bir şarkı ister bir roman olsun, duvar veya köşe yazısı olsun, yaratmış olmak insanı besler. Ruhunun içinde dolup taşan her şeyi dışına atar. Bir düdüklü tencerenin buharının rahatlatılması gibi ruh da yazı aracılığı ile görevini yerine getirdiğini düşünür.

Sonuçta yazı bir yaşam belirtisidir. Pasif değil aktif olmak en büyük lezzettir. Hiçbir şey, ruhu kendinden bir parçanın kalıcı bir şekilde dışarıda olduğu ve bir fark yarattığı bilgisi kadar mutlu edemez. Hatta kimse okumasa bile yazıyı yazmanın verdiği saf haz hiçbir şey ile karşılaştırılamaz. Çünkü insanlık ne ateşle başlamıştır ne de tekerlekle… İnsanlık yazı ile başlamıştır. İnsanların içinde kıpır kıpır gezen o ruh, kendini ancak ve ancak yazı ile doyurabileceğini anlamış ve gerekeni yapmıştır.

MASKELER / Sezi HASİN 9 A

Her gün gördüğümüz mutlu yüzlerin, duyduğumuz merhabaların kaçı gerçek ya da sorulan "Nasılsın"lar kaçının umurunda? Yalanlar... Hayatlarımız bunların üstüne kurulu. Çoğu arkadaşlık, ilişki bu yalanlarla başlar, maskelerin çıkarılmasıyla yüz üstüne çıkan gerçekler ve duygularla da biter. Bu maskeler bizim toplumdaki yerimizi belirler, bunların bizler için hayati bir önemi var. Sonuçta itibar, saygınlık, şöhret vb. bunlar için yaşayan çok insan var. Çevremizdekilerin üstünde "İyi biri" imajı bırakmak bir zorunluluk gibi. Kimse bir başkası onun hakkında kötü düşünsün istemez.

Toplum bize bu maskeleri zorla giydiriyor. Amacı ne olursa olsun, belki kaba olmamak için duyduğunuz şakaya güldünüz ya da çevredekilerin soruları ve yargılarından kaçmak için tüm günü boğazınızda bir yumru ile geçirdiniz, fark etmiyor. Her ne kadar öyle olmadığına kendimizi inandırsak da öyle görünmek zorundayız çünkü başkalarının düşüncelerini önemsiyoruz. Toplum biziz, yani kalıpları da biz koyuyoruz. Ne kadar "yalan, kötü" olarak nitelendirsek de bu maskelere muhtacız. Bu maskeler olmasa bir gün bile dayanamayız, toplumsal hayatta kargaşa ve çatışmalar başlar. Ne de olsa düşünceler karmaşık yapılar, her türlüsünü üretebilir ve tartışmaya yol açabiliriz.

Bu güzellik maskelerinin arkasında neler, kimler saklanıyor bilmiyoruz tabii. Herkes ilk tanıştığı biriyleyken bu maskeleri daha çok kullanır ama yakınlaştıkça ve güvendikçe maskeler atılır. Bu noktada karşınızdakini çıplak görürsünüz bir başka deyişle tanışırsınız. Ya da bir bakmışsınız maskesine çok güvenen bu kişi daha siz fark etmeden çok derin yaralar açmış. Bu maskeleri takmayı iyi bilmek de zor. Takamayan, samimiyetsiz; belli eden, sinsi; takabilen, melek... Bu maskeleri en iyi şekilde kullanmayı öğrendiğimiz zaman ise "yetişkin" oluyoruz.

MELANKOLİ

Yağmurlu bir gün değildi
Hüzünlü müzikler dinlemiyordum
Yine de oradaydı melankoli
Tıpkı gölgem gibi
Işığın olduğu her yerdeydi

Yağmurlu bir gün değildi
Yine de olmasını isterdim
Hüzünlü müzikler dinlemiyordum
Yine de dinlemeyi isterdim

Belki o zaman bırakırdı peşimi
Belki karanlıkta, tıpkı gölgem gibi
Bırakırdı peşimi
Melankoli

Ayşegül AĞIR 10 B

DUVAR

Uzun zamanlar deniz kenarında ve surlar içindeki bir hapishanede kaldım. Kalın duvarlara vuran suların sesi taş odalarda çınlar ve uzak yolculuklara çağırırdı. Tüylerinden sular damlayarak surların arkasından yükseliveren deniz kuşları demir parmaklıklara hayretle gözlerini kırparak bakarlar ve hemen uzaklaşırlardı.

Bir mahpusu dünya ile hiç alakası olmayan bir zindana kapamak ona en büyük iyiliği yapmaktır. Onu en çok yere vuran şey, hürriyetin elle tutulacak kadar yakınında bulunmak, aynı zamanda ondan ne kadar uzak olduğunu bilmektir. On adım ötede en büyük hürriyetlere götüren denizi dinlemek ve sonra aradaki kalın kale duvarlarına gözleri dikerek bakmaya, denizi yalnız muhayyilede görmeye mecbur kalmak az azap mıdır?
...

Sabahattin ALİ

ÖZGÜRLÜĞÜ ARAMAK / Kerem ATEŞ 12 B

İnsan mutlaka alışır, durumu ne olursa olsun uyum sağlamak doğasında vardır. Ama ben, bir türlü bu acınası duruma uyum sağlayamıyordum. Belki özgürlüğe bu kadar yakın olmak beni güçsüz kılıyordu. Ben güçsüz düşemezdim aslında, bir süre dayandım. İnsanlar az yemek yemenin, soğuk duvarların dayanılmaz olduğunu düşünüyordu. Benim içinse en büyük ceza, özgürlüğümün sesi olan dalgalardı. Bir an önce bana kurtuluşu getirecek bir çözüm düşünmem gerekiyordu.

Tahmin edersiniz ki hapishanenin karanlık ve soğuk duvarları arasında insanın düşünmek için bolca vakti oluyor. Özgürlüğüm için kaçabilirdim, hiç olmazsa bunu deneyebilirdim. Bu gayet mantıklı bir fikirdi ama nasıl yapacaktım? Her gün olduğu gibi yine yemeğim gelmişti. Pilavın yanına kaşıkla birlikte bu sefer çatal da koymuşlardı. Planım basitti: Bir demiri bükmenin en rahat yolu, başka bir demire sürtmektir. Demir parmaklıklar sayesinde çatalımı adeta bir silaha çevirdim. Her gün öğlen saatlerinde karga sürüsü gelir ve ötmeye başlardı. Bu sayede sesimi kimse duymadı.

Çatalımı, bıçak gibi kullanmayı deneyecektim, yapamadım. Hapishanenin basit bir kilit sistemi vardı. Bu sistemi iyi tanırım çatalın iki ucu. Gece yarısı beni serbest bırakmaya yetmişti. Binanın çıkış kapısına kadar hiç sorun çekmeden ilerledim. Hedefim, uçsuz bucaksız denizde kendime bir hayat aramaktı fakat karanlığı hesaba katmamıştım. Günün ilk saatlerine kadar saklandım. Yaptığım en büyük hata işte buydu. Vardiya değişim saatine denk geldim. Beni özgürlüğüme kavuşturacak tekneye koşarken yakaladılar. Bunun cezasının çok ağır olacağının farkındaydım. Bir süre beni yine aynı yerde beklettiler. Ne ceza alacağımdansa hiç söz etmediler.

Bugün bunları size neden mi anlattım? Çünkü akşam idam edileceğim. Aslında özgürlüğümü aramak, yaşamaktan daha önemliydi benim için fakat şimdi anladım ki hücremde denizin sesini dinleyebilmek, ölmekten daha iyi. Özgürlüğümü aramaktansa yaşam benim için daha önemli.

ESARETİN BEDELİ

Özgün Can ORHAN 9 A

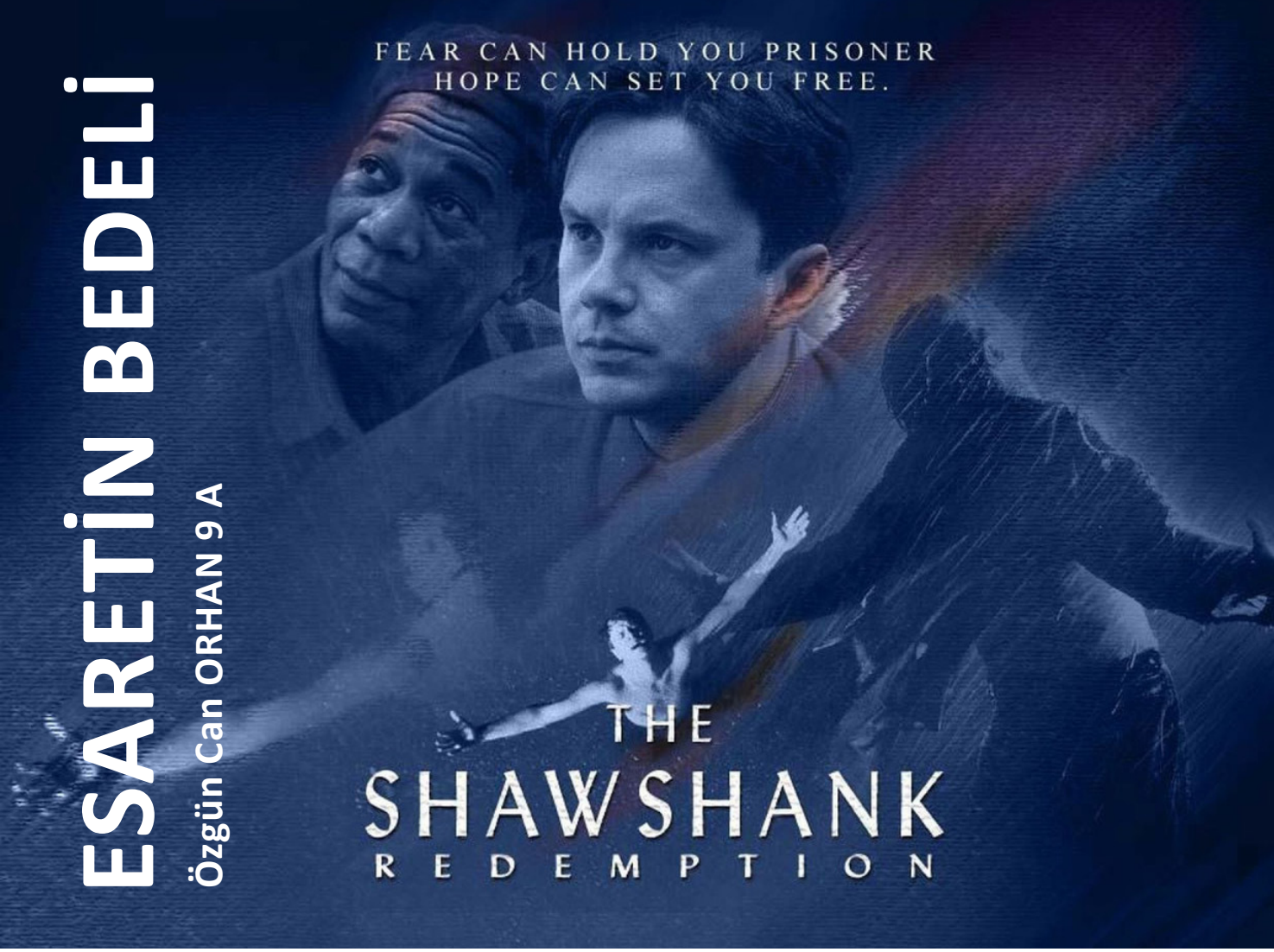

"Unutma Red, umut iyi bir şeydir. Belki de en iyi şeydir. İyi şeyler de asla ölmez."

Andy Dufresne

Stephen King'in "Rita Hayworth ve Shawshank'ın Kefareti" adlı kitabından uyarlanmış Esaretin Bedeli filmini her izlediğimde, yüzümde Andy'nin garip gülümsemesini bulurum. Beni özgür bir adam gibi hissettirmese de tatminkârlığımı günlerce taşırım yüzümde. Bir filmi güzel yapan da "iyi ki izlemişim" diyebilmek değil midir zaten? Esaretin Bedeli suç ve dramın mükemmel bir melezi. Çeşitli kurumlar tarafından elde ettiği puanlar da bunun en büyük kanıtı. Esaretin Bedeli; hani o bildiğimiz, film puanladığımız site var ya işte o sitede yıllardır birinciliğini korumakta.

Filmi Frank Darabont yönetmiştir ve belki de o zamanlarda bir filmi yönetebilecek en iyi yönetmenlerden biridir. Yönetmene değinmişken belirtmeliyim ki filmlerde beni

ilk etkileyen şey kullanılan müziklerdir. Müzikler bir ustanın elinden çıkmalıdır. Aksi takdirde atmosfer ve müzik birbirine uymaz ve seyirci filme olan ilgisini kaybeder. En azından bende öyle oluyor. Bu filmin müzikleri de Thomas Newman tarafından yapılmıştır. Başta, "Shawshank Redemption" ve "If I Didn't Care" olmak üzere tüm müzikleri defalarca dinlemişimdir.

Filmde bir sürü usta aktör de rol almıştır ve karakterleri bize sevdirmiştir. Tim Robbins, Andy'yi; Morgan Freeman, Red'i, James Whitmore ise benim en sevdiğim iki karakterden biri olan Brooks'u, diğer en sevdiğim karakter olan Heywood'u da William Sadler canlandırmıştır. Ancak, sadece "iyi" karakterler değildir usta oyuncular tarafından canlandırılan. Norton'u, Bob Gunton; Hadley'i ise Clancy Brown canlandırmıştır.

Ana karakterlerimizden biri olan Andy başarılı bir bankacıdır. Çok sevdiği eşinin onu aldattığını anlar ve bir gece, onları öldürmek için eşinin sevgilisinin evine gider. Sahne değişir, Andy mahkemededir ve iki kez üst üste müebbet hapis cezasına çarptırılır. Filmde gideceği Shawshank Hapishanesi'nde kuracağı dostluklar, çekeceği zorluklar anlatılır. Diğer bir ana karakterimiz olan Red'le de burada tanışırız. Andy'nin hapishaneye gittikten iki ay sonra ilk konuştuğu kişilerden biri Red'dir ve ondan hobisi için bir taş çekici ister. Taş çekici, bu filmin en önemli objelerindendir ve ilerleyen süreçte Andy'nin kaçışına da yardım edecektir.

Andy hapishanede pek çok zorluk çekmiştir. Gerek dövülmüş gerek müdür tarafından iki ay üst üste hücre cezası almıştır. Ancak yaşadığı en zorlu süreç, Tommy Williams'ın ona anlattığı hikâyeyle başlar. Tommy, küçüklüğünden beri birçok suçtan ceza almış bir suçludur. Andy ona neden hapiste olduğunu söyleyince Tommy şaşırır ve ona bir hikâye anlatır. Tommy, eski hapishanesinde bir adamla tanışmıştır. O adama bir gün şakalaşmak amacıyla "kimi öldürdün?" diye sorar. Adamsa ünlü bir golf oyuncusunu ve bankacı eşini aldatan bir kadını öldürdüğünü ve kaçtığını, sonrasında ise suçun bankacının üstüne kaldığını anlatır. Andy bir şok geçirir ve hemen Müdür Norton'a gider. Norton, hapishanedeki mahkûmları halka hizmet adı altında çalıştırır. Bazı şirketler Norton'a rüşvet verir ve çalıştıracakları işçileri, mahkûmlar arasından seçer. Çünkü mahkûmlar, normal insanlara göre daha ucuza çalışır bu yüzden de iki taraf da kar etmiş olur. Bu rüşvetleri bir ''bankacı'' olan Andy muhasebe eder ve tüm bu parayı kendi uydurduğu Randall Stevens adında bir karaktere aktarır. Randall Stevens, sadece kâğıt üstünde vardır. Bu sebeple eğer polisler bu paranın kaynağını ve gittiği yeri araştırırsa ne Norton ne de Andy'ye ulaşabilirler. Ulaşabilecekleri tek isim Randall Stevens'tır. Norton Tommy'nin hikâyesinin çok etkileyici olduğunu söyler. Ancak onu daha çok etkileyen şey, Andy'nin buna inanmasıdır. Andy, bu hikayenin kendisi için tek şans oldu-

ğunu söylese de Norton inanmamakta ve Andy'yi davada savunmamakta inatçıdır. Andy sinirlenir ve Norton'a "kalın kafalı" der. Buna kızan Norton güvenliği çağırır ve Andy'yi bir aylığına hücre cezasına çarptırır. Andy içerideyken Norton, Tommy'ye hikâyenin doğruluğunu sorar. Tommy, hikâyenin gerçek olduğunu ve eğer imkân sunulursa mahkemede yemin edeceğini söyler. Andy'nin dışarı çıkıp yaptıklarını ifşâ etmesinden korkan Norton, Tommy'yi öldürtür ve Andy'ye de Tommy'nin kaçarken vurulduğunu söyler. Bunun yalan olduğunu bilen Andy, yirmi yıldır "Taş Çekici" yle kazdığı tünelden kaçma vaktinin geldiğini anlar ve düşünceli bir hale bürünür. Onun bu düşünceli halini gören Red ve diğerleri, intihar edeceğini düşünür. O gün Andy'nin Heywood'dan ip istediğini öğrenen Red, gece boyunca uyuyamaz. Sabah, Andy hücresinden çıkmaz. Bunun üzerine onu kaldırmaya giden güvenlik, odada kimseyi bulamaz. Andy Dufresne, sonunda Shawshank Hapishanesin'den kaçmıştır. Ertesi sabah, toplanan tüm rüşvetleri Randall Stevens adıyla hesabında tutan Andy; Portland'daki bir düzine bankadan Norton'un tüm parasını çeker ve Zihuatanjeo'nun yolunu tutar. Gitmeden bir gün önce Red'e en büyük hayalinin, orada eski bir tekne ve bir otel satın alıp tekneyle geziler düzenlemek olduğunu ve eğer Red bir gün hapishaneden çıkabilirse Buxton'da bir ağacın altında bir kutu olduğunu ve onu bulmasını istediğini söyler. Andy'nin kaçışından bir süre sonra Red için şartlı tahliye kararı verilir ve Red hapishaneden çıkar. Andy'ye verdiği sözü hatırlayan Red, Buxton'a gider ve Andy'nin dediği kutuyu bulur. Andy, ona bir mektup ve biraz para da bırakmıştır. Mektupta açıkça olmasa da Zihuatanjeo 'ya gelmesini söyler. Red, şartlı tahliyesini bozarak Andy'ye gider ve film bu sahneyle biter.

Filmin sonunda iki dostun kavuşması, her ne kadar klişe olsa da, bu sahnenin bende yarattığı mutluluğu anlatamam. İşte tam da bu yüzden seviyorum bu filmi. Durum ne kadar alışılagelmiş olsa da yönetmenin ve bestecinin yorumuyla bir süre sonra bunu önemsemiyoruz.

Özetle, Esaretin Bedeli gerçekten izlemeye değer bir film. İzleyecek olanlara şimdiden iyi seyirler…

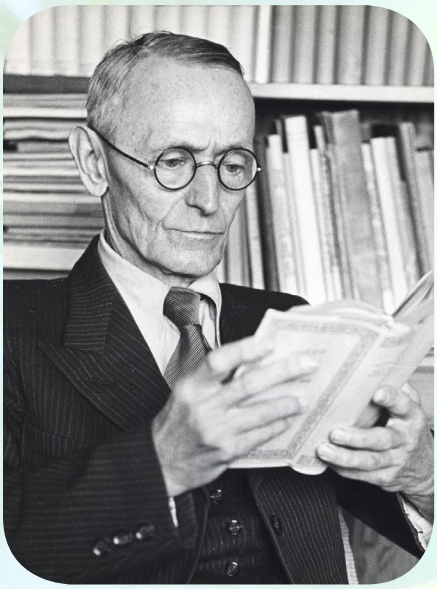

"İnsanların büyük çoğunluğu, düşen bir yaprak gibidir,
kapılıp gider rüzgarın önüne,
havada süzülür, dönüp durur, sağa sola yalpalar
vurarak iner yere...

Pek az kişi de vardır, yıldızlara benzer,
belli bir yörünge de ilerler durur,
hiç bir rüzgar varamaz yanlarına,
kendi yasalarını ve izleyecekleri yolu kendi içlerinde taşırlar."

Hermann HESSE

SIDDHARTHA: BİR ARAYIŞIN ROMANI

Nobel ödüllü yazar Hermann Hesse, 1922 yılında yayımlanan Sidartha adlı romanını yazma nedenini "İçinde anlatılan ortama karşın, çok Avrupai bir kitaptır Siddhartha. Bildirisi bireyle başlar; bireye Asya'daki öğretiye göre daha çok önem verilmiştir. Siddhartha, benim, Hint düşüncesinden kurtulup özgürleşmemin dışavurumudur. Tüm dogmalardan kurtulmak için tuttuğum yol Siddhartha'ya götürdü beni; yaşadığım sürece de bu yolda ilerleyeceğim doğaldır. Tüm dinlerde, insanların benimsediği tüm inanış biçimlerinde ortak olan yanı, tüm ulusal ayrımları aşan, tüm ırkların, tüm bireylerin benimseyebileceği şeyi yakalamaya çalıştım bu kitapta." şeklinde açıklar.

Siddhartha, bir "yol" ve "yolculuk" kitabıdır. Bu yolculuk esnasında yolda bulunan her şey öğreticidir, yol bir arayışın kendisidir, aynı zamanda bulunamayandır. Yol bir varış noktası değildir belki ama insanı varacağı yere götüremeyendir de. Yola çıkmak bir başlangıç gibi görünse de, Siddhartha'da biten bir şeylerin sonudur da. Bu kitapta Siddhartha; hem yoldur, hem yolcudur, hem yolda karşılaşanlardır.

"Siddhartha aradığı bilgeliği, hayatın anlamını, yüce öğretiyi bulmak için çıktığı bu yolculukta; hedeflediği arınmayı sağlayıp kendini tamamlayabilmiş midir?" sorusunun cevabını merak mı ettiniz? O zaman, kitabı alıp okumanı tavsiye ediyoruz.

Biz, bu sayımızda Siddhartha'dan aldığımız bir bölümden yola çıkılarak oluşturulan yepyeni bir hikâye sunuyoruz size. Keyifli okumalar...

(…)

Siddhartha gibi soylu bir kişinin tek başına ve yaya olarak yürüyüp geldiğini gören kayıkçı şaşırmıştı, Siddhartha'yı kayığa aldı ve yola koyuldu.

"Kendine güzel bir yaşam seçmişsin," dedi Siddhartha.

"Güzel, beyim, senin söylediğin gibi. Ama her yaşam, her iş güzel değil midir?"

"Olabilir. Ama ben seninkine imreniyorum."

"Ah ah, çok sürmez, bu işten bıkarsınız. Şık giyimli beylere göre değildir benim iş."

Siddhartha güldü. "Üzerimdeki bu giysiler daha önce de bir başkasının dikkatini çekmişti. Peki, beni rahatsız eden bu giysileri sana versem, alır mısın? Çünkü söylemedi deme, yanımda para yok, senin ücretini ödeyemeyeceğim."

"Bey şaka ediyor," dedi kayıkçı gülerek.

"Şaka etmiyorum, dostum. Dinle: Daha önce de bir kez beni kayığınla sudan geçirmiş, karşılığında para almamıştın. Bugün de öyle yap, ücret yerine şu giysilerimi kabul et."

"Peki, bey üzerinde giysi olmadan mı yoluna devam edecek?"

"Ah, yola devam etmesem çok daha iyi olacak. En güzeli eski bir önlük ver sen bana, yanında kalıp sana yardım edeyim, daha doğrusu beni yanına çırak al, çünkü kayığı nasıl kullanacağımı öğrenmeden yardım edemem."…

"Şimdi tanıdım seni," dedi kayıkçı, araştıran gözlerle uzun uzun yabancı adama baktıktan sonra.

"Hoş geldin, Siddhartha. Benim adım da Vasudeva. Umarım, bugün yine konuğum olursun, kulübemde yatar, nereden geldiğini, güzel giysilerinin seni niye rahatsız ettiğini bana anlatırsın."

(…)

(SIDDHARTHA, HERMANN HESSE)

Siddhartha, sesli bir kahkaha atıverdi ve kayık sakin akıntı üzerinde hafifçe sallandı. "Anlatırım anlatmasına ama sen de bana şu meşhur pirincinden tattırırsın herhalde! Su bitkileri ve bataklık otlarını kullanarak hazırladığın o leziz yemeklerden biraz tatmak isterim." diye de ekledi. Vasudeva'nın yüzü bir anda aydınlandı bu istek karşısında. Şimdiye kadar kayığına binen hiçbir soylu pirincini denemek istemeyi geç, yüzüne bile doğru düzgün bakmamıştı. Ne zaman geceleri, şu meşhur pirinç yemeğiyle doldurduğu kırık dökük el arabasını alıp eski kasabanın taşlı yollarında satışa çıksa yukarı kasabadan gelen soylular bir saniye bile arabasına bakmaya yeltenmeden geçip giderlerdi önünden. "Siz farklısınız." diye mırıldandı Vasudeva, Siddhartha'nın onu duymadığından emin bir halde. Aslında bu konuda yanılmıştı çünkü Siddhartha'nın kulakları bir yarasadan bile daha iyi işitirdi her şeyi. Ama bu durumu Vasudeva'ya belli edip, onu utandırmak istemedi. Kayıkçı güçlükle de olsa ilerleyebilmek için iki uçlu küreğini bataklığın bir o tarafına bir bu tarafına daldırdı da daldırdı. Aynı hareketi tekrarlaya tekrarlaya saniyeler, dakikalar hatta saatler geçti. Siddhartha havayı burun deliklerinden derince içeriye çekti ve ağaçların, yosunların, bulanık suyun üzerinde bitivermiş binbir çeşit bitkinin birbirine karışmış tuhaf kokusunu ciğerlerine çekti ve hızla dışarıya bıraktı. Gökyüzünün morumsu renginin, apaklıktan uzak bulutların ardından parlamasını izledi ve bu manzaranın resmini yaptığını hayal etti. Her fırça darbesinin tuvale gelişini, hangi renklerden ne kadar kullanması gerektiğini zihninde canlandırdı. Orta yaşlı kalbi hiç bu kadar canlı hissetmemişti. Öylesi bir heyecanla kan pompalamamıştı damarlarına daha önce.

"Buradaki gün batımının bir başka hayranı da benim." dedi Vasudeva, mor renkli gökyüzünden yansıyan renkli ışık huzmeleri eskimiş keten gömleğini ve esmer teninin aydınlatırken.

Her ikisi de aynı gökyüzüne bakıyorlardı. Aynı tutku neden oluyordu, ikisinin de damarlarındaki kanın dalgalar halinde akmasına ve tüm vücutlarının en olunamaz titreşimlerine. "Vasudeva, söylesene ne görüyorsun?" diye sordu Siddhartha sessizliği bozarcasına. "Sadece gökyüzünü." diye fısıldadı, yaşlı kayıkçı Vasudeva. Ve ekledi: "Başka bir şey görmek, gökyüzünü başka şeylere benzetmek lazım belki de ama bana sadece gökyüzünü görebiliyor olma fikri yetiyor. Hatta bu kadar büyüleyici bir şeyin sadece gökyüzü olması ve istediğim her an bakıp onu dilediğimce seyredebilecek olmam bile beni mutlu etmek için yeterli. Nasıl olsa herkes aynı gökyüzünü görüyor beyim."

"Bana beyim demene gerek yok. Bundan böyle senin çırağınım ben. Yani bu durumda sen ustamsın benim, bana bu yokluk içinde kendini nasıl tamamladığını, nasıl arınıp tam olduğunu anlatacaksın." dedi Siddhartha, gözleri gülüyor ama aynı zamanda inançla kaynıyordu.

Mavi irisleri adeta Baltık Denizi'nin karanlık ama huzurlu dalgaları gibi oynuyor, ortalarına hapsettikleri obsidyen göz bebekleri, mavi renk ile kontrast oluşturuyordu. Siddhartha biraz uzaklaştı ardından da Vasudeva'ya yeniden yaklaştı. Vasudeva'nın uzun, siyah saçları göğsünün biraz altında, dümdüz bir şekilde uzanıyordu. Elini onun saçlarına götürdü ve saç telleri arasında gezdirdi parmaklarını Siddhartha. Büyük bir tutkuyla arp çaldığı zamanları hatırladı ve parmaklarına müzik yapıyormuşçasına hareket etme emri verdi. Parmakları hareket ettikçe aklında senfonilerin çaldığını hayal etti ve son nota da zihninde yankılandıktan sonra elini güzel kayıkçı Vasudeva'nın yanağına götürdü. "Buradaki en güzel şeyin gökyüzü değil de sen olman fikri de beni çok mutlu ediyor. Hem gökyüzünün aksine herkes, istediğinde bakıp göremiyor senin yüzünü. Bu şansa şu an sadece ben sahibim." dedi içtenlikle Siddhartha, Vasudeva'nın utanmış bir şekilde kayığın diğer tarafına kayışını izleyerek.Saniyeler geçtikçe Siddhartha'nın ağzından dökülen bu ebedi cümleler, gecenin ve bataklığın sessizliğine karıştı. Ve ikisi arasındaki mesafe santim santim azaldı. Şefkatle uzanan kolları birbirine dolanana kadar hiçbir şey bölmedi bu anın kutsiyetini. Arınmanın ve tamamlanmışlığın verdiği tatlı hissi kalbinin en derinlerinde hisseden Siddhartha, Vasudeva'nın kafasını göğsüne usulca yaslayıp gökyüzünü işaret etti. İkisi yeniden o "herkesin görebildiği" gökyüzünü izlemeye koyuldular huzurla. Ama bu sefer onları mutlu eden şey, gökyüzünün bu kadar güzel olması değil; onları gökyüzünden başka kimsenin izlemiyor oluşuydu.

Özgür Deniz KOLDAŞ 12 B

KAĞITTAN İNSANLAR

Zeynep ÖZOĞUZ 10 A

Yalnızlık, her insanın hayatta bir dönem tadacağı bir duygudur. Acımasızdır, vicdansızdır yalnızlık; kolay kolay anlatılamaz, kolay kolay dinlenemez. Nereden geldiği bilinmez. Ama en önemlisi, yalnızlık her yerdedir.

Bir insanı yalnız yapan nedir? Bu sorunun en ortada cevabı: ''yalnızlık, tek başına olmaktır.'' şeklinde karşımıza çıkabilir. Lakin tek başına olma durumu yalnızlığı körüklese de kendi kendine yalnızlık sebebi değildir. Bir kere yalnızlık, etrafında insan varken başlar. Yavaş yavaş o çirkin pençelerini omzuna geçirir insanın, bunu da öyle bir yapar ki fark etmezsiniz. Sizi öylece ayakta uyutur. Çevrenizi insanlarla donatır ama hepsinin içi boştur, hepsi kâğıttan bir makettir aslında. Telefon gibi ruhsuz bir cisme bile arkadaş kılıfını geçirebilirsiniz mesela ve bu sizi dünyanın en varlıklı insanı yapabilir. Ama mutluluğunuz tıpkı maket insanlar gibi uçup gider bir süre sonra. Ne olduğunuzun farkına vardığınızda ise iş işten geçmiştir. Artık her insan gördüğünüzde, her kalabalığa girdiğinizde; o boş maketler aklınıza gelir. Tiksinirsiniz. ''Kesin bu da boştur!'' dersiniz, korkarsınız. Koca dünyada, hayatta olan tek kişi sizmişsiniz gibi hissedersiniz. İşte yalnızlık, sizi böylesi bir kalabalıkta bile tek bırakır.

Peki, bu yalnızlığı önlemenin, bir şekilde kurtulmanın yolu yok mudur? Elbet vardır. Lakin çözüm basit değildir, çözümü aramanız gerekir. En önemlisi ise beklemeniz gerekir. Birinin sizi bulmasını değil, arayarak o kişiyi bulmayı beklemelisiniz. Yalnızlığı kabullenip onu zırha dönüştürmelisiniz. Kendi yarattığınız duvarları, kendiniz yıkmalısınız. Ve de korkmamalısınız. Sonuçta en yakın arkadaşınız, can yoldaşınız hep sizinledir: Ruhunuz.

Yalnızca Yalnızlık

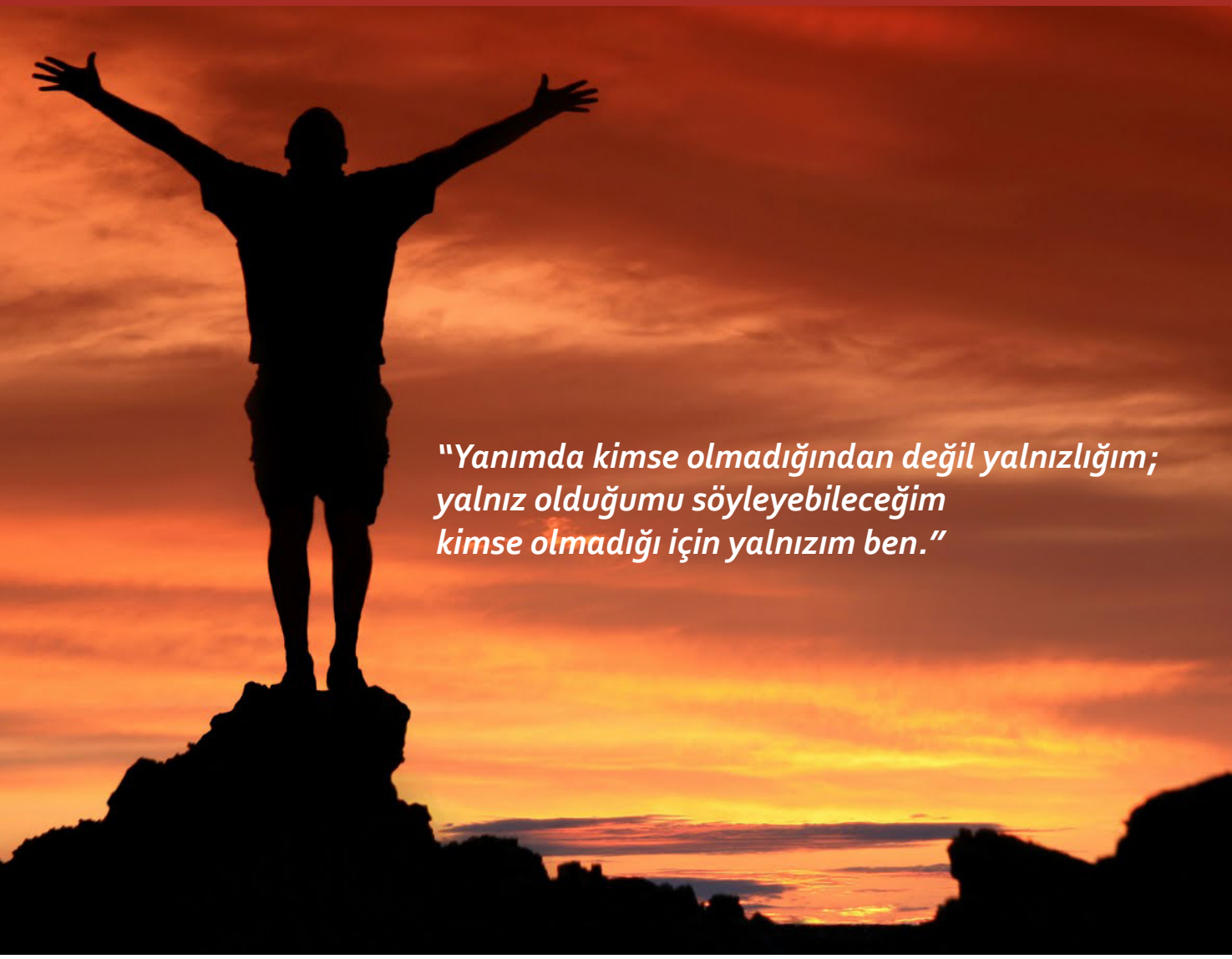

KALABALIKTA GEZİNEN FISILTI / Sıla YURTSEVEN 10 B

İnsan doğar, büyür ve ölür. Dünyada olduğu süreç boyunca hep bir topluluğun parçası halindedir, etrafında insanlar olur. Yine de kişi, etrafında başkaları olmasına rağmen yalnız hissedebilir. İnsanı içten içe boğan, kalabalık şehirleri boş sahnelere dönüştüren ve bazen kişiyi kendine bile yabancı yılan bir duygudur yalnız hissetmek.

Yalnızca Yalnızlık

Gökdelenlerin yükseldiği ve arabaların vızıldayarak geçtiği gürültülü şehirler insanlarla dolup taşar aslında. Yalnızlık, kişinin fiziksel olarak tek başına olmasından çok çevresindeki insanlar tarafından anlaşılmıyormuş veya onlar için değersizmiş gibi hissetmesinden kaynaklanır. İnsanın zihnini bir anda karanlık bir sahneye, yaşamını ise tek kişilik bir oyuna dönüştüren yalnızlık en çok kalabalıklarla görülür. Bir fısıltı gibi kulaktan kulağa yayılır ve kalabalığın içindeki insanlara işler zehrini. Bunun bir diğer sebebi ise insanların artık birbirlerini anlamak için çaba sarf etmemeleridir. Günümüzde herkes sadece kendisine odaklanır, etrafındakiler yokmuş gibi davranır. Bir metropolde herkes iç içedir ama kimse birbirini dinlemez, duymaz. Herkes elindeki bir telefona, evindeki bir televizyona ya da mutfağındaki bir radyoya odaklanmıştır. Halbuki insanı en iyi anlayacak bir diğer şey insandır, bizi mutluluğa ve huzura ulaştıracağını varsaydığımız teknolojik aletlerimiz değil. Ne yazık ki çağımız bencil olma ve hayatı kendi isteklerimize göre yaşamaya çağıdır ve bu, beraberinde karşı konulamaz bir yalnızlığı da getirmiştir. Zihnimizin ışıkları kararıp da tek kişilik oyunumuzun perdeleri aralandığında yanımızda çok değer verdiğimiz telefonumuz veya ekrana yapışarak izlediğimiz televizyonumuz olmayacak. Yüksek binalar ve gürültülü sokaklar bizi boğduğunda ve gözyaşlarımızı kimse fark etmediğinde içimizdeki bencilliğin bir anlamı kalmayacak. Çünkü insanlar her zaman yanlarında başka bir insanın olmasına gereksinim duymuştur, teknolojik aletlere ve yalnızlığa değil.

İçinde bulunduğu kocaman şehir bile boş ve soğuk bir sahneye dönüştüğünde kişi kendini ruhsuz, amaçsız ve kimsesiz hisseder. Kalabalık sokaklardaki farklı yüzler insanın yalnızlığının bir yansıması haline gelip kulağına kimsenin olmadığını, bu yolda tek başına yürüdüğünü fısıldar. Bu yüzden bir insanlar, teknolojiye çevremizdekilerden daha fazla değer vermeyi bırakmalı ve kendimizi ön plana çıkarma arzumuz ile bencilliğimizi arka plana atarak etrafımızdaki insanların sessiz çığlıklarını duymalıyız. İnsanın yalnızlığı, sadece başka bir insan tarafından dinlenmesi ve anlaşılması ile yok olur.

KALABALIĞIN İÇİNDE YALNIZ KALMAK

Ezgi EROĞLU 10 B

"Yalnızlık nedir?" diye sorarsam çoğu kişinin cevabı hemen hemen aynıdır: "Tek başına kalmak." Oysa insan her zaman tek başınadır aslında. Düşünceleriyle, duygularıyla tek başına kalmıştır. İnsan, en büyük kalabalığın içinde yalnız kalmıştır.

Bazen oturup sorgulamak lazım çoğu ilişkilerimizi. Gün içinde çok fazla duyuyoruzdur. "Ben hep yanındayım" palavralarını... Oysa aynı günün akşamı tek başına yiyoruz yemeğimizi, tek başımıza ağlayarak veya tek başımıza gülerek kapatıyoruz gözlerimizi geceye. Gün içinde nasıl bir kargaşanın içinde olursak olalım, yalnızlığımızın farkına eceleri varıyoruz. Aslında hepimiz yalnızlığımızı ayrı bir kalabalığın içinde gizlemişiz. Bunca zaman tek başımıza büyümüşüz kendimizi kandırarak. Tek başımıza yürümüşüz yanımızda biri olduğunu sanarak. Hem bir insan en fazla ne kadar yanımızda olabilir ki zaten? Düşebileceğiniz en derin kuyuya düştüğünüzde anlıyorsunuz, kimsenin eli o kadar derine uzanmıyor. İşte o zaman yüzleşiyorsunuz en büyük gerçekle. Yalnızsınızdır ve tek başınıza çıkacaksınızdır o kuyudan.

"Yalnızlık nedir?" diye sorarsanız bana, cevabım sizinkinden biraz farklı olabilir aslında. Yalnızlık tek başına ayakta durmaktır, yanında kimsenin olmasına gerek duymamaktır. Güçlü olmaktır, kabul edebilmektir yalnız olduğunu. Yaşam tarzıdır herkesin benimsemediği. Etrafındaki insanların çokluğuna kanmayan insanların seçtiği bir yaşam tarzıdır. Zordur aslında yalnız kalmak. " Acı gerçek mi, güzel yalan mı?" diye sorarlar ya... Yalnızlık buradaki acı gerçektir ve ben bu yapmacık ilişkileri gördükçe kalabalığın ortasında, daha da fazla gurur duymaya başlıyorum yalnızlığımla...

Adada Gün Batımı

Güneşin ortalarda olmadığı ama gökkuşağını arkasında bıraktığı bir gökyüzü var. Adeta o renklerle dans eden kuşlar... Bu gökyüzünün bir de alt komşusu var. Gökyüzünün renklerini kıskanmış olacak ki o da onunla aynı renklere bürünmüş. Yalnız bir iskele var. İskelenin yanında da yalnızlığına ortak olan sazlar. Hepsi deniz ve gökyüzünün rekabetini izliyorlar ve güneşe teşekkür ediyorlar arkasında bu denli bir güzellik bıraktığı için.

Zeynep Ece EREZ 9 A

Gün batımında göğün bütün renklerinin özellikle de kırmızı, turuncu ve sarının birbirleriyle mükemmel bir uyum yaratıyor. Çarşaf gibi suyun yaptığı yansıma, sazlıkların arasında tahtadan yapılmış küçük bir iskeleyi de gözler önüne seriyor. Batmakta olan güneşle birlikte bizlere veda eden kuşların geçişi bu dünyaya yalnız gelip yine bu dünyadan yalnız ayrılacağımız hissini uyandırıyor.

Arın TÜRK 9 B

Deniz kenarında, sazlıkların arasında oturuyorum. Akşamüstünün tüm cazibesi havaya vurmuş, gökkuşağının ve hayatın renklerini gösteriyor. Silik lekeler gökyüzünde süzülürken batmakta olan güneş, anılarımı gözlerimin önünden geçiriyor, güzel olan her şeyin bir gün biteceğini haber veriyor. Bulutların arasında renkli hayatlar, mutsuz öyküler ve sonsuz günler de yok oluyor.

İpek KARAGÖZ 9 B

Günbatımı, yine sessiz ama renk saçıyor. Turuncular, kırmızılar saçılıyor güneşten. Sazlıklar yan yana teker teker dizilmiş, belki onlar da sakin gölü izliyor. Köprü, bütün gün olduğunun aksine yapayalnız. Kuşlar telaşlı, onlar da hava kararmadan eve dönmeye çalışıyor ama bence başaramayacaklar çünkü güneş bugün son kez kendini göstermek için ışıklarını en güçlü hale getiriyor. Işıklar göle yansırken yavaşça batıyor güneş, yerini karanlığa bırakıyor.

Duru OKAY 9 B

KORKULARIMIZ SINIRLARIMIZDIR / Ayşegül AĞIR 10 B

Zihnimizin ne kadar karmaşık olduğu gerçeği beni daima korkutmuştur. Yani, neden korkutmasın ki? Ben de bir insanım ve ben de tıpkı diğer herkes gibi, her şey gibi bilinmeyenden korkarım. Ancak beni asıl korkutan o kocaman, bilinmez boşluk değil. Beni asıl korkutan zihnin bana, ben farkında olmadan oynayabileceği oyunlar. İşte, bu oyunların adı korkudur bana göre. Her ne kadar klişe gelse de yüzleşemediğimiz korkularımız, gün gelir bizim sınırlarımız olur.

Kimse annesinin karnından "yürek yemiş" bir şekilde doğmaz ama bir korkak olarak da doğmaz tabii. Zaten el kadar bebek, korku nedir ne bilsin? Ona bunları süreç içinde aşılayanlar yetişkinlerdir, ebeveynleridir. Dört duvar içinde bizi, belki bilerek belki bilmeyerek, koşullandırırlar. Her birey için farklı bir koşullandırma sürecinden söz edilebilirse de ortada bir ana tema vardır: Korku öğrenilir. Bu düşünce ile ilerlersek ve korkunun öğrenilebilir bir şey olduğunu var sayarsak korkunun zıttı olan cesaret de hayli hayli öğrenilebilir. Ancak bu ikisinin Ying-Yang gibi olduğunu aklımızdan çıkarmamamız gerekir. Cesaretin içinde korku ve korkunun içinde de cesaret bulunur. Ama az ama çok, mutlaka bulunur.

Bana göre insanların en büyük hatası, içinde bulunduğumuz ve bir şekilde sürdürdüğümüz bu hayatı sadece iki renkle görmeye çalışmak. Sanki hayat sadece siyah ya da sadece beyazmış gibi. Ama hayır, ben bunu kabul etmiyorum. Çünkü hayat, salt iki renkten oluşabilecek kadar basite indirgenemez. Bu hayatta her olumlunun içinde olumsuz ve her olumsuzun içinde de bir parça olumlu mutlaka bulunur.

Hayat, denizcilik gibidir. Ufuk çizgisini geçmek için kıyıyı gözden kaybedene kadar ilerlemek zorundasınızdır. Eğer bunu yapamıyorsanız, o kıyı sizin sınırınız olur. Ne ileri ne geri gidemezsiniz, kalırsınız. Albert Einstein'ın da dediği gibi: " Bir gemi olarak kıyıda hep güvende kalacaksın. Peki, gemiler bunun için mi yapıldı?"

THE MOTEL ACCIDENT

Ege DENGİ 11 A

I have lived on this earth for 16 years now and there is only one small occasion which I wish to forget; "The Motel Accident" (I still get goosebumps thinking about it). I've been on a lot of vacations but I can clearly remember our Bodrum trip in the year 2011. If there is a lesson to be learned from this story I am about to tell you, I'd say it would be "Leave at least 1 elder sober for your supervision if you are under 15 years old.

The school year was about to end. We were planning to go on this "family bonding trip" for a couple months and we were super stoked about it. Me and my cousin Berna are the only sane people in my mother's side of the family so it was going to be pretty cool to hang out with her all day. The big day came, my alarm went off and I jumped off my bed immediately. I was thrilled. Me and my mom got dressed and left the house. We were going to meet with Berna and her parents on the way to the airport. Our flight was uneventful. Unless we count this one flight attendant giving me free nuts because I was nice to her.

Bodrum was super hot and moist. We were about 40 kilometers away from our motel. My mom says we bugged her with questions all the way to the motel but I have a hard time remembering the car trip so I take her word for it. We finally arrived at the motel we were welcomed by the relaxing environment of the Bodrum beaches we missed for the last 9 months. We were really tired after a whole day of swimming so the parents decided to go to a fancy restaurant to spoil themselves (It's all downhill from here).

The restaurant we went to was pretty mediocre. The food wasn't great but it had live music and stuff so I won't complain. We ordered our food and the elders drank had some alcohol. I had never seen my mom drink that much before in my life. My uncle and aunt drink a lot so I wasn't concerned for them but my mom started acting wierder and wierder every minute. After we paid the bill and left for the motel our parents couldn't even walk without our help. Berna and I carried them to our rooms and then, it happened. I helped my mom get comfortable on her bed and she told me she forgot her purse at the restaurant. I rushed to the restaurant and got back as soon as possible because it was really late and I was scared to be alone at night (as I should be as an ordinary 10 year old). When I got back our room with my mom's purse, the door was locked. I then remembered my mom had the key and she locked the door when I left. I shouted as loud as I can through the a crack on the door but my mom didn't hear me. I was terrified. I didn't know what to do or where to go (I didn't know which room was my uncle's staying also). I started panicing and at that moment, I saw this dark, creepy looking figure walking towards me. It was really dark so I could barely tell it was a human being. It took me about 5 seconds to realize that he was the manager of the motel but, those 5 seconds seemed like 5 hours to me. He asked me what I was doing outside so late. I was crying and trying to explain what happened in the meantime. The manager was a really nice guy. He gave me the spare keys for our room and made me a cool beverage as well. When I told my mom about it the next day she apologized to me like a million times and took an oath to never drink on a vacation.

THE OUTSIDERS

Derin ERGİN 9 A

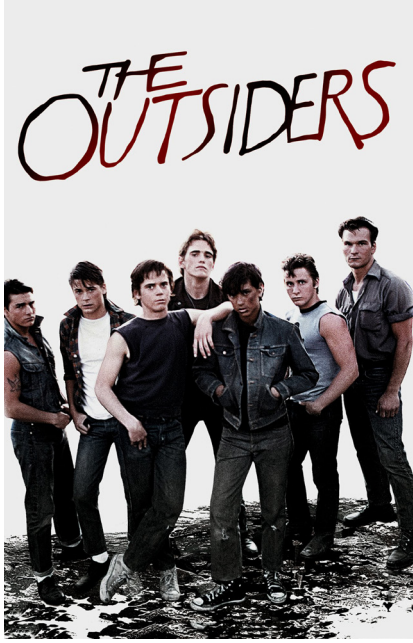

Loyalty is very important to the greasers because without it they could be broken up. They are very close even when they have an argument. They stick up together when someone has problems or even they do bad things because they are a gang. 'You take up for your buddies, no matter what they do. When you're a gang, you stick up for the members. If you don't stick up for them, stick together, make like brothers, it isn't a gang any more. It's a pack.' (32).

The greasers protect each other when it becomes necessary comes. Ponyboy protects Dally because they are friends and also because they are loyal. When Cherry and Dally argue, Cherry says bad words to Dally about being a grease and Ponyboy protects Dally: 'I'm a grease, same as Dally. He's my buddy.' (28). Also, Johnny protects Ponyboy. He killed Bob, a Soc, to protect Ponyboy because Ponyboy was being drowned by the Socs. 'I killed him, I killed that boy. '/ 'You really killed him, huh, Johnny? '/, 'Yeah. I had to. They were drowning you, Pony. They might have killed you.' (68).

Darry and Ponyboy love each other despite having some misunderstanding because they are loyal to each other, they just have some serious struggles. Darry pushes him about grades; he wants him to be good at school. 'Me and Darry didn't dig each other. I never could please him. If I brought home Bs, he wanted A's, and if I got A's, he wanted to make sure they stayed A's.' (15). Darry is his oldest brother and he becomes Soda and Ponyboy's mother and father after their parents death. Tthat's why he is very protective and that's why Darry wants Ponyboy not to walk alone at night and tells him what time to come home. One day, Ponyboy comes home late because he went to sleep in the lot. Darry was worried about him: 'Where were you, Ponyboy?" (59) and also he cares about Ponyboy too much because of his instinct of being mother and father to him. 'You haven't even got a coat on.'(60).

Darry and Ponyboy complains too much. Sodapop understands both Darry and Ponyboy but feels stuck between them because they are both his brother. Although he feels stuck, Sodapop sometimes has to take sides. One day, when Ponyboy and Darry argue again, Sodapop takes the side of Ponyboy because he sees Darry's behavior to Ponyboy. 'Leave my kid brother alone, you hear?' (16).

As a result, loyalty is the greasers' important property, without it they could be broken up and they couldn't be a gang. That's why all members of the greasers are loyal and care about each other. If one day, Tim Shepard's gang, the other greaser gang, wanted help from the greasers, they would help even they have some problems with them and also if the greasers need help, they would go. ' If we needed them tomorrow they'd show. If Tim beats Dally's head in, and then tomorrow asks us for help in a rumble, we'll show.' (36).

"Eğitimde fark, IRMAK"

IRMAK OKULLARI

ANAOKULU - İLKOKUL - ORTAOKUL - LİSE
Cemil Topuzlu Cad. No : 100 34728 Caddebostan / İSTANBUL
T. +90 216 411 39 23 - F. +90 216 411 39 26
bilgi@irmak.k12.tr / www.irmak.k12.tr

irmakokullari